

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

Ne hajtsa a kalapját örömében a levegőbe Polgártárs, amiért ama Dumitriu nevű liberális szenátor azt mondta, hogy minden csak önért történt. Hogy azért csinálták a törvényt, amit hivatalos nyelven közigazgatási reformnak neveznek, hogy most már minden úgy legyen, amiként ön akarja. Azt gondolják: ezt el lehet hitetni önnel, mert ön nem ismeri a törvényt és nem járatos annak labirintusaiban. Pedig éppen ezek az útvesztők készültek azért, hogy ön eltévessze a mesgyéket és ne találjon bennük önmagára.

De azért mégis önön fordul meg minden Polgártárs még így is. Ha megrázkózik tiz éves álmából, amelybe a háború óta beleburkolódzott, mint a medve és ha jobban körülnéz, érdeklődik, ébren akar lenni és élni akar: akkor még nem vészett el minden. Csak azt ne várja, hogy a maga bajával, érdekeivel, sorsával más törődjék, mert akkor befellegzett önmek. Önnek választójoga van, ha nem engedi elszikkasztani és ön friss levegőhöz, új életlehetőségekhez jut, ha az előkapart szavazati jogot gyakorolni is fogja. Hiszen szó sincs róla: nem ez a legnagyobb boldogság és nincs is miért irigykedni miatta. Az életet — persze az ön érdekében szerencsétlen Polgártárs — úgy rendezték be, hogy a háta borsózik tőle, ha azt hallja, hogy megint fel kell mennie a városházára, vagy a rendőrségre és mert ott osztogatják a választójogot is, hát valósággal megriad a gondolatától, hogy ismét oda vándoroljon. Hát nem volt elég az állampolgársági kálvária? Önt elgyötörték, kifárasztották, idegeit próbára tették, lábait az ácsorgással rokkantá várokozatták, amíg elrendezte az állampolgárságát. A pokol tornácának napjaiból még az emlékeket is szeretné kitörölni. Azután kitalálták a személyazonosságát igazolmányt.

és ezért megint napokat kell vesztegetnie előbb a polgármesteri hivatalban, azután az állampolgári irodában, utána a rendőrségen úgy, hogy elátkozza azt a napot, amikor újból igazolmány után kell majd szaladgálnia.

És mégis azt mondom önnek Polgártárs: még ezt az egyet tegye meg, még ezért az egyért dobja el a cigarettát, még ezért az egyért mégis tűrje el — miként Hamlet mondja — a hivatalnok packázásait, ha packáznak önnek. Mert itt mégis csak önön fog jóformán megfordulni minden. Ne higgye azt, amit Dumitriu szenátor úr mond, hogy tisztára az ön kedvéért csinálták a törvényt és így ne higgye tehát azt sem, hogy az ön kedvéért állították össze a választói névjegyzéket. Ne higgye, hogy mindenki azt óhajti, hogy az ön akarata érvényesüljön. Ezt az érvényesülést csak akkor szomjazták, ha az ön akarata harmóniában állana a hatalom akaratával. Mivel pedig jól tudják — mert ezer okot adtak reá, — hogy az ön intenciói Polgártárs éppen ellenkezőleg: nem fedik a hatalom kívánságait, mert a liberálisok még négy évig urak szeretnének lenni az ország felett, ön pedig saját maga szeretne végre dirigálni legalább ebben a városban és vármegyében — hiszen a törvényt az autonómia törvényének csúfolják — tehát éppenséggel nem céljuk az, hogy az ön óhajai valósuljanak meg és így nem fognak tenni egy gyufaszálat sem odább, ha abból a mozdulatból az ön jogainak érvényesülése sarjadanék ki. Most az egyszer, még egyszer rohanjon tehát el a városházára és töltsön el egy órát, sőt ha kell: egy délelőttöt, ha muszáj: hát egy egész napot, hogy a szavazati jogot biztosítsa magának és a választás napján odaállhasson az urna elé és dacolva presszióval, fufanggal és a stréberek, politikai sarlatánok és üzleti po-

litikusok fogcsikorgatásával és szemforgatásával: mondja meg a szavazatleadás néma gesztusával: a polgárság én vagyok és én akarok és én fogok lenni.

A napokban Polgártárs egy felhívás jelent meg az ujságokban, hogy a főposta épületében két főinspektor dolgozik a telefonmizériák bevizsgálásán és mindenki, akinek bármilyen panasza van a telefon, vagy távirdaszolgáltatásra, adja elő a mondókáját. És Nagyváradról, ahol éjjel-nappal szídják a telefont, ahol a szerkesztőségeket elárasztják telefon-panaszokkal, ahol a telefon csakugyan mizerabilis: nem ment el senki, egyetlen ember nem ment el az inspektor urakhoz. A polgári bátorságnak és önértzetnek riasztó pangása ez, a közönynek rettenetes elterpeszkedése ez, vagy pedig ama keserű beletörődésnek a jele, hogy minek, úgy sem segítenek nálunk semmit, már minden mindegy. Akár az egyik, akár a másik színtomáról van szó: ha ugyanez ismétlődik meg most is a községi választásokon, akkor ne tegyen utólag Polgártárs szemrehányást senkinek, ne mossa a kezét Pilátus módjára, mert ön lesz az oka, hogy legalább meg sem kísérelte, hogy úr legyen önmaga felett. Akkor hallgasson Polgártárs, ha nem szűnnek meg azután sem az örökös zaklatások, jelentkezések, igazolvány-osztások, ha nem lesz, aki egyszer mégis csak oda csapjon az asztalra, mondván: elég volt, mondván: nem lehet a város lakosságát örökösen dróton rángatni, agyonigazgatni, idézni, citálni, bizonyítványokért felrendelni, pálcát ugratni vele, mint az idomított kutyaival, mindenért adót, taxát, járulékot szedni, minden apró írásért külön pénzeket belőle kiperéslni. Akkor négy esztendeig tűrje el némán és háptákban, hogy politikai érdekeltek, cimborák, vagy szervilis kortések fognak szabályt diktálni és önnek csak a neve lesz polgár, de egy szabad és demokrata citoyen hiu beképzelésében vergődő modern jobbágyal nem egyeb.

Önön fordul meg minden Polgártárs, ha mondom. Ne várjon mástól semmit, ne várjon pártatlanságot, önzetlen támogatást, utánjárást senkitől. Guizot, a nagy francia történetíró és politikus mondta pályája végén, mint leszűrt élettapasztalatot, hogy Franciaországban az emberek nagy többsége elfogulatlan. Nos: mi ezt nem mondhatjuk el ez idő szerint, a mi tapasztalataink, sajnos, Guizot-t eddig nálunk nem igazolták és ha ön Polgártárs mégis a mások elfogulatlanságába és igazság-osztásába bizik, saját magának cselekvése és talpraállása helyett: akkor nincs olyan nagy és keserves csalódás, mint amilyen az ön csalódása lesz.

A NAGYVÁRAD ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:	Vidéken:
Égész évre . . . 600 lei	Égész évre . . . 800 lei
Félévre . . . 300 "	Félévre . . . 420 "
Negyedévre . . . 150 "	Negyedévre . . . 220 "
Egy óra . . . 50 "	Egy óra . . . 80 "

Telefonszám 38.

Iratkozzon be
a Hegedűs kölcsönkönyvtárba.

Prága, október 5.- Borovszky Géza magyar szociáldemokrata képviselő a nemzetgyűlésen nagy beszédet mondott. Beszédének lényege a következő:

Bevezetésben foglalkozik a lojalitás kérdésével. A lojalitást a koalíció úgy képzei el, hogy a kisebbségek adjanak föl minden küzdelmet az őket ért sérelmek orvoslásáért. Ebben az értelemben sohasem leszünk lojálisak. Amíg a koalíció olyan nemzeti államot akar, amelyben a csehek nyeljenek el mindent, nem lehetünk lojálisak, ha csak nem akarjuk jövőnket, kultúránkat a koalíció politikájának föláldozni. A lojalitás azt jelenti, hogy az állam polgárai leróják köteleességeiket, betartják a törvényeket és törvényes keretek közt igyekezzenek jogukat kivívni.

A kisebbségek, különösen a magyar kisebbség, eme föltételeknek a legteljesebb mértékben megfelelnek,

ezért nem lehet őket illojálisoknak mondani. A kormány elleni küzdelem nem jelent illojalitást.

A nemzetiségek több lojalitással viselkednek az állam iránt, mint amennyit a velük szemben való bánásmód után el lehet tőlük várni.

A békeszerződések és a kisebbségi szerződések csak papíron biztosítják a kisebbségek jogait, amelyeket Csehszlovákia csak azért vállalt, hogy ezzel félrevezesse a világ közvéleményét. [Zaj. Bottó alelnök a szónokot rendreutasítja.]

A jövőben ugyanannyi adót fognak kifizetni Szlovenszko lakosságából, mint eddig.

Szlovenszko tudatosan a koldusok hazájává tették,

kedvezőtlen vasúti tarifával lehetetlenné tették talpraállítását s most olyan adókat vetnek ki, amelyek a kereső osztályok képtelenek megfizetni.

A földbirtokreformmal az agrárpárt választási agitációt csinál s ezt egyszerűen csalásnak kell minősíteni.

[Nagy zaj. Bottó alelnök a szónokot újból rendreutasítja.] A szlovanszko földet veretékkel öntöz magyar földmívelést elűzik s földjét cseh telepeseknek adják. A földmunkások helyzete csak rosszabbodott, mert nem mehetnek Magyarországra sem s a földnélkülivé vált magyar földmunkások itt állanak munka és kenyér nélkül.

A kormány egészségügyi politikája nem különb a gazdasági politikánál. Egész körzetek vannak orvos nélkül s Szlovenszko népét megterheli a járványok. Fejlesztés helyett a megelőző egészségügyi intézkedéseket is tönkreteszik.

Az egykor igazán munkáséhségügyet szolgáló munkásbiztosítói intézeteket tudatlan marionettek prédájának dobták oda. A pénztárak politikai hullák elhelyezkedő helyei lettek.

Jogbiztonságról és konszolidációról beszél az előadó, amikor az állampolgárság megtagadásával 300.000 embert tartanak állandó bizonytalanságban, amikor a munkásokat úgy lövik, mint a nyulat.

A magyar rezsim alatt 30 éven át nem lőttek annyit a dolgozókhá, mint itten hét év alatt a jogbiztonság és demokrácia nevében. Hevesen támadja a katonai kormányzatot, amely

a magyar katonasággal, annak ellenére, hogy a magyar a legkitűnőbb katona, kegyetlenül bánik.

Elmondja Cseh Béla nevű lévai fiú és Vágó Artur kassai színész kárváriáját. Ha ez a rendszer tovább tart, hiába építenek kaszárnákat Szlovenszko, ezek nem fogják megvédeni a köztársaságot.

Ezután részletesen ismerteti a magyar iskolaügy sérelmeit. Amikor kifejté, hogy a királyi helmei járásban a magyarságnak nincs polgári iskolája, Szopko közbekiált: A szlovákoknak sincs! Ennek az a rendje, viszonzozza Borovszky hogy építsenek egy magyaroknak, mint a szlovákoknak elegendő iskolát. A kipróbált régi tanerőket kidobálják és

a kormánypártokhoz tartozó egyéneknek neveznek ki minden képesítés nélkül.

Kassán például egy agrárius papot neveztek ki a magyar ipariskola tanárává. Szopko újból közbekiált: Az okos ember, a filozófia doktora. Borovszky: Igen, érti a koalíciós filozófiát!

A költségvetés 5 millió koronát állít be a színházak támogatására, ebből a magyar színház semmit sem kap. Olyan területi beosztást csináltak a magyar színházaknak, hogy létezésének anyagi alapját nem tudja biztosítani. A magyar színdarabokat cseh rendőrségi tisztviselőkkel cenzuráztatják. A magyar vonatkozású darabokat nem szabad stilszerű öltözködésekben eljátszani. Egy magyar huszárkapitányt például Kassán francia tiszt uniformisban kellett a színháznak alakítani.

Ha a köztársaság olyan gyöngye alapokon áll, hogy azt föl tudja borítani egy magyar huszárruha, akkor itt kár minden mentési akció.

A sajtóviszonyok terén is hihetetlen állapotok uralkodnak. Az ellenzéki sajtó munkásait az illetékesi torturával üldözik, de a Hodzsapárti Népujság és a Reggel szerkesztőinek illetőségét nem kutatják.

Itt különbséget tesznek a gerinces ellenzéki magyar lapok szerkesztői között és a kormánypárti magyar sajtó, meg a rendőrségen reverzálist aláíró ugynevezett független magyar sajtó kiadó-szerkesztői között.

Szlovenszko népe a választásokon leszámol ezzel a rendszerrel s a koalíció csalópolitikáját meg fogja bélyegezni.

Gróf László nem vállalja a színházgatást korlátozott számú előadásokkal

A színházi bizottság mult heti határozatával: hétköznapokon az esti előadások, vasárnap pedig egy esti és egy délutáni előadás kivételével a színház igazgatóságát eltiltotta a többi előadások megrendezésétől. A határozat indokolatlanságában csupán arra jó, hogy újabb anyagi nehézségeket gördítsen a színház prosperálása elé.

A városi tanács legközelebbi ülésén fog foglalkozni a színházi bizottság határozatával. Erre tekintettel Gróf László, a városi színház igazgatója ma hosszabb beadványt intéz a tanácshoz, amelyben kifejti, hogy a színházi bizottság határozata olyan dilemma elé állította, amelyből — hogyha a határozat a városnál keresztül megy — ő a maga részéről csak a színház bérletétől való visszavonulással tud kivergődni.

Sem művészi, sem közegészségügyi okai nem lehetnek annak — mondja a beadvány, — hogy engem a legsúlyosabb váltságba kergessenek. A városi tanács t. ki-küldöttjeinek módjában állt betekintést nyerni a színházi gazdálkodás egész könyvvitelébe. Ez világosságot derített az aránylag kedvezőbb szituációk között lefolyt elmúlt szezon jövedelmeire. Ennek a nem éppen kecsegtető multnak figyelembevételével állapíthatják meg a most kezdődő szezon számvetéseit, amelyeket nagy mértékben befolyásolnak terhemre azok a magas gázsiju színészi szerződések, amiket egyelőre az értékesebb nivó, másfelől a fokozottabb számú teljesítmény biztosítása érdekében kötöttem. Ez utóbbit éppen annak reményében vállaltam, mert hiszen nyugodtan számíthattam arra a megoldásra, hogy bármilyen számú előadásaim megtartása ezidén sem ütközhetik akadályokba. Fájdalmas csalódással kell azonban látnom, hogy számomra a helyzet példátlanul megnehezedett ezen a ponton is. Ha már most hozzáveszem az időközben Nagyváradon létesült újabb színházi vállalkozás kétségkívül reám nézve megpróbáltatásokat ígérő megindulását, igazán megrendülve kell állanom a rosszat sejtető perspektívák előtt.

Eppen ezért mély tisztelettel közlöm a nagytekintetű Városi Tanáccsal, hogy amennyiben a színházi előadások számát illetőleg, fenntartja működésemet megbénító terveit, úgy a legmélyebb sajnálattal kénytelen leszek visszalépni a Városi Színház bérletétől. Egyben azt a felelősséget, amely kulturális szempontból a tények következtében reám zúdul, kénytelen vagyok elhárítani magamtól, mert 130 művész és munkáscsalád kenyértelenségéért az ódiomot nem vállalhatom.

Reméljük, hogy az ultima ratióra még sem fog sor kerülni s a tanács nem emel korlátokat az előadások számát illetőleg, a direkcio elé.

Gummiharisnyák, sérvköltők, hasköltők
„Husica” Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 13.

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passage 20.
Saját készítményei
sérvköltők, hasköltők
gummiharisnyák, speciális
kötszerek, női és férfi övszerek.

Ivan Mosjoukine

és partnerei Nathalie Lissenko és Koline játszik a főszerepet az

Amit a szív parancsol

című 7 felvonásos filmben.

Mosjoukine mint detektív. — Mosjoukine mint koldus. — Mosjoukine mint püspök. — Mosjoukine mint szerelmes. — Gyönyörű párisi felvételek. — A detektívek titokzatos klubja. — Humor. — Dráma. — Pazar kiállítás. — Szédítő technikai mutatványok.

Látható 5, 7 és 9 órakor a

Dorian filmszínházban

Jön: a

Jön: a

Rejtelmek országa

A főszerepben: Beregi Oszkár és Bánky Vilma.

A gyermek kincs, ápoljuk Höfer por-krém szappannal.

November nyolcadikán ünnepélyesen megnyílik az Újságíró Club

Régóta vajdó terv lépett a gyors megvalósulás stádiumába, a nagyvárad-i kisebbségi újságírók szombat este megtartott közgyűlésén. Nemcsak az újságíróknak, de az egész város intellektuális társadalmának hosszú évek óta hiányzik az az intézmény, ahol a társas érintkezés fesztelensége, de viszont a bon-ton követelményeinek magától értetődő betartása mellett kellemes otthont, szórakozást találjanak.

A kaszinó-élet eltűnével nem egyszer merült fel az ötlet Nagyváradon, hogy a társasági élelem valamilyen létesítendő klub keretei közt kellene friss lendületet kölcsönözni.

Hosszu utánjárások után, amint annak idején megírtuk, nemrégiben sikerült Peredy Györgynek, a nagyvárad-i újságírók elnökének a klubot engedélyező kormányhatósági beleegyezést megszerezni. A miniszteri engedély alapján aztán az újságírók több irányban folytatott tárgyalásokat, míg végül a Rimanóczy-szálló bérletével sikerült olyan megállapodásra jutni, hogy a szállónak egy hat szobából és egy nagyteremből álló szárnyában az Újságíró-Klubot november nyolcadikáig pompásan berendezhetik. A Klub bejárata a Str. Pictorial Grigorescu (Mészáros-utca) felől lesz. Fényes üvegtetűzetű előcsarnokból nyílnak az egyes helyiségek: étterem, olvasó, játéktér, bejáratai. A Klub-élet megszervezése módot fog nyújtani arra, hogy a klubot csakis olyanok látogathassák, akik annak színvonalat kölcsönöznek.

Az újságírók szombati közgyűlése már megválasztotta a klub elnökét Katona Bélának, a „Nagyvárad-i Estilap” szerkesztőjének személyében, míg a választmányt Marót Sándor, Tabéry Géza, Erdős Iván, Hili László, Barza Ferenc, Bárdos László és Ince Ernő hirlapíró kartársainkból állították össze.

A klub ünnepélyes megnyitása különben egybe fog esni a romániai kisebbségi újságírók nagyvárad-i kongresszusával, melyet a magyar, román, német hirlapírás legkitünőbb reprezentánsainak részvételével rendeznek meg. Többek között bejelentették részvételüket a kongresszuson még a sinajai konferencián Goga Oktavian, Costa Foru, Mille Constantin, Filotti, Streitman, Paukerov Leonid és még számosan. Az újságíró-kongresszust megelőző estén a városi színházban az érkező hirlapíró vendégek tiszteletére diszlokádás lesz, melyen April Lajosnak, az új magyar irodalom legkitünőbb költőjének fordításában Gerhardt Hauptmann „Elsülyedt harang”-ját fogják bemutatni. Az előadást ünnepség előzi meg. A kongresszus két napján különben nagyszabású ünnepségek lesznek.

Preci-
ziós **fogaskerék** gyártás
Str. Alexandrij 48

Legszebb damaszt asztalneműekben dus választék
Hajnál és Rózsa vászon és női divatruházában

* Vasuti jegyet belföldre, külföldre pontosan napi áron válthat a Hegedüs Hirlap-irodában. Kérjen telefonon felvilágosítást. Telefon 458

* Megjelent Bashkirtseff Mária „Intim vallomásai”. A világhírű „Napló”-ból kiagyott intim részletek első szerelméről. Ára 150 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Maniu és Ugron tárgyalni fognak

A Nagyvárad vasárnapi száma közölte Dán Szevernek a nemzeti-párt főtákarának nyilatkozatát arról, hogy a nemzeti-párt hajlandó együttműködni a magyar kisebbséggel. A Nagyvárad közleménye Erdélyszerte feltűnést keltett. Dán Szever nyilatkozata döntő fontosságú akció kiinduló pontja lehet, amint az az alábbi nyilatkozatokból kidomborodik. Kolozsvári tudósítónk ugyanis ma a következőket jelenti:

Deák Gyula, a Magyar Párt alelnöke dr Dán Szevernek a „Nagyvárad”-ban megjelent nyilatkozatára a következőket mondotta:

— A legteljesebb megelégedéssel olvasom dr Dán Szever nyilatkozatát,

amelyet alkalmasnak talállok arra, hogy a két párt között meginduljanak a tárgyalások.

Sajnálom, hogy a nemzeti-párt nem közvetlenül hozzánk fordult, de ez csak formahiba. A legsikeresebbnek azt tartanám, ha a nemzeti-párt egyik megbízottja módot keresne arra, hogy a Magyar Párt képviselőjével beszélgesen és ezen a beszélgetésen megállapodnának a további tárgyalásokra vonatkozólag. Szerda délelőtt az elnöki tanács gyűlést tart, amelyen ezt a konkrét nyilatkozatot pontról-pontra megtárgyaljuk.

A „Nagyvárad” tudósítója dr Deák Gyula nyilatkozatával elment dr Dán Szeverhez, aki a következőket mondotta:

— Végtelemül örvendek, hogy végre legalább idáig eljutott a dolog és hiszem, hogy nincs messze az idő, amikor a közvetlen tárgyalások megindulhatnak. Dr Deák Gyula nyilatkozatából azt látom, hogy a mi azon értesülésünk, mintha a Magyar Párt a köz-

ségi választásokra angazsálta volna magát. téves. Mi ugyanis biztosnak vélt forrásból úgy tudtuk, hogy a Magyar Párt a mezőgazdasági választásoknál a megyei és községi választásokra is lekötötte magát a liberálisoknak. Örömmel látom ilyenformán, hogy ez nem igaz. Holnapután Kolozsvarra érkezik Maniu Gyula és akkor megtesszük azokat a lépéseket, amelyeket Deák Gyula dr indítványozott.

— A Magyar Párt álláspontját annál nagyobb örömmel látom, mert amikor legutóbb a paraszt-párttal tárgyalunk, szó volt arról is, miképpen lehetne a két párt közti létrejött kollaborációs platformot a Magyar Párttal kibővíteni.

— Kérem a Magyar Pártot, nevezze meg azt az urat, akivel felvehetjük a tárgyalásokat.

— Egyben felhatalmazom Önöket, cáfolják meg azokat a híreket, mintha a nemzeti-párt és paraszt-párt közti tárgyalások megszakadtak volna. Ez nem igaz. Tárgyalások folynak egy egységes kormányprogram kidolgozására a két párt közti kollaboráció alapján, de ha ez nem sikerülne, érvényben marad a tavaszi paktum, amely megteremtette az egységes ellenzéki frontot.

Ezzel az újabb nyilatkozattal munkatársunk felkereste dr Deák Gyulát, aki kijelentette, hogy ha a nemzeti-párt hajlandó a tárgyalásokra, akkor

Ugron István, a párt elnöke találkozzon Maniu Gyulával, aki szerdán érkezik Kolozsvarra és azonnal felvehetik a tárgyalásokat.

Ez a legcélszerűbb is, mert a választásokig már nincs sok idő és rögtön cselekedni kell.

Berkes Salamon dr, volt kolozsvári ügyvéd, Budapesten szenzációs vallomást tett a Reinitz-perben

A Reinitz-per tárgyalása során Simonca György dr, a Reinitz védője, a peranyag bizonyítását kérte és bemutatott a bíróságnak egy levelet, amelyet dr Berkes Salamon volt kolozsvári ügyvéd írt hozzá. Elmondotta, hogy dr Berkes, mint idegen állampolgárt kiutasították az országból és a levelet is Budapstről keltezte. Berkes ebben a leveleiben jelezte, hogy a meggyilkolt Grósz Hermann neje 1923 nyarán felkereste az irodájában, Grósz Hermanné akkor Kolozsváron kereste az eltűnt férjét és dr Berkes Salamonhoz azért ment, hogy ügyvédi tanácsát kérje ki és segítségét. Dr Simonca György bejelentette, a bíróságnak, hogy valószínűleg dr Berkes Salamon

olyan dolgokat tudhat, amelyek az egész pör eldöntését befolyásolhatják.

A bíróság azonban úgy döntött, hogy a külföldön tartózkodó dr Berkes Salamont nem hallgatja ki és így az egész ügy már el is aludt volna,

ha a budapesti „Reggel” munkatársa fel nem kereste volna az ott lakó dr Berkest, aki elmondotta előtte, hogy miket beszélt el neki Grósz Hermann özvegye akkor, amikor még szó sem volt arról, hogy meggyilkolták volna az ő férjét és hogy a gyilkos Reinitz volna.

A szenzációs nyilatkozatot, amely új fordulatot hozhat a már-már befejezettnek hitt Reinitz-perben, itt adjuk:

Dr Berkes az alábbiakban mondotta el mindazt, amit kihallgatása esetén a bíróság előtt is vallott volna:

— 1923 nyarán fölkerestem kolozsvári irodámban Grósz Hermann nagykárolyi kereskedő felesége és előadta, hogy férje, aki két héttel azelőtt utazott el hazulról, nyomtalanul eltűnt. Fölszólítottam Grósznét, hogy mondja el nekem mindazokat a gyanúkat, amelyek az eltűnt föl kutatásában esetleg segítségünkre

Apolló mozgószínház

5, 7 és 9 órákor.

Ma, kedden utoljára

NJU

Igalmas társadalmi dráma
6 hosszú felvonásban.

Igalmas társadalmi dráma
6 hosszú felvonásban.

Főszerepekben: Emil Jannings, Conrad Veidt, Elisabeth Bergner. — Egy házasságtörés története.
Jön: Mae Murray parádés szerepe: »A PÁVAKIRÁLYNŐ«

Szalay Dezső uriszabósága, Ciorogariu-u. 9.

Oszi és téli angol szövegek megérkeztek!

Szüret

Soha ilyen furcsa szüretet. A szőlő savanyu, a must piros ugyan, de nem itatja magát. Jókendőnek se hite, se hamva a hegyvidéken. A szőlősgazdák igyekeznek megmenteni a termésből, ami megmaradt s korán szüretelnek.

Tegnap kezdődött a hivatalos szüret a szőlőhegyen. Az idei bor nem valami prima s boldog az, akinek meg van a tavalyi bora, mert ennek ára emelkedik. Dossu Illés bolgár kertész 20 lejes árban kéri tegnap a tavalyi bort. Tulajdonképpen huszadikán kellene szüretelni, mert akkorra beérne a szőlő, viszont el is lopnák nagyrészt a termésnek, bár az ellenőrzés ugyancsak szigorú, mert mindenkit figyelemmel kísérnek, aki a szőlők közé megy s ha valamit hoz, azt jól megnézik, a kosarakat átkutadják. De hiába, éjjel jár a szőlőtolvaj s nehéz akkora területen, mint a szőlőhegy, minden zugot ellenőrizni. Ezért mindenki siet a leszüretelessel s már tegnap felhangzott a romantikus dombokon a puttonost hívó sip.

S. Kocsis János, dr Kovács József, Csátáry József, Klór Antal, Oláh Ferenc, Badar Béni, Papp Dezső szőlőjében már szedik a fürtöket, mozgalmat mindenfelé az élet s ha egy kicsit savanyu is a bor, a gazda örül, hogy végre a hordóban van a must.

Mennyit kell fizetni a házhelyek parcellázásáért?

A „Nagyvárad”-ban egy ingyenes házhelytulajdonos felvette a kérdést, hogy mennyit és hova kell fizetni az agrárkiszájtások révén járó házhelyek parcellázásáért. Dr Fildan Emil királyi főügyésznek nyilatkozatára egy választ kaptunk, amely azonban tele volt gyanúsítással s így azt nem közölhetjük.

Ellenben dr Fildan Emil főügyész, akinek a cikket bemutattuk, utána járt a kérdés tisztázásának s a következőket hozza nyilvánosságra. Az állam nem parcelláztatja a kiadott házhelyeket, ez az igényjogosultak kötelessége. Minden igényjogosult köteles a mérnöknek 120 lejt fizetni. Miután a parcellázó mérnöktől kívánni nem lehet, hogy ő előlegezze a parcellázási költségeket, ezért kívántuk azt, hogy előzetesen valamennyit fizessenek be a Banca Generale-ba az igényjogosultak. A 120 lejből 30 lei az államé, a mérnöknek holdanként vagy parcellánként 90 lejt kell fizetni, tehát, ha valaki már előlegezett bizonyos költséget, ezután csak annyit köteles fizetni, amennyi hiányzik a 120 lejhez. Többet sem az állam, sem a mérnök nem vehet, viszont ennyit fizetni kell.

GÉPKONSTRUKCIÓK

és javítások, Strada Alexandri 48.
Torított géprések garantált hegesztése

Ne csináljon adósságot!

sokféle, amikor minden ruházati, háztartási, kelengyeféle, szőnyeg, és egyéb textiláru szükségletét

egy helyen, egy számlára
20 heti vagy 5 havi

részletfizetésre

vásárolhatja meg, a

HELLAS r.-t.

áruházában. Oradea-Mare
Avram Iansu (Kossuth-u.) 14. Telefon 960.

Teljes női kelengyékát a legolcsóbban és legkedvezőbb részletfizetésre szállítunk.

Meghívásra dusszáztuk minket gyűjteményünkkel mindenkit meglátogatunk. —

A „Nagyvárad” választójogi tanácsadót nyit

Minden 21 évet betöltött állampolgár keresse szavazati jogát

Több ízben, számos cikkben mutattunk rá már arra, hogy az itt élő magyar kisebbség szempontjából milyen fontos és elsőrangú kérdés, hogy minden huszonegy évet betöltött állampolgár keresse és szerezze be szavazati jogát a küszöbön levő választásokra. Minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy ezen az adminisztratívnek tetsző aktuson fordul meg az itt élő magyar kisebbség és ezzel kapcsolatban a választások sorsa. Minden huszonegy évet betöltött állampolgárnak meg van a választói jogosultsága, tehát nemcsak joga, hanem magyarságával és a magyar kisebbséggel tartozó kötelessége, hogy törvényadta jogát megszerezze és azt érvényesítse. Az okirályságban a hatóságok felszólítják és serkentik a román polgárokat, hogy jelentkezzenek választói jogosultságukat igazolják. A romániai magyarságnak önkaratából kell ezt megtennie, mert hiszen nemcsak a maga, de a magyarság egyetemes érdekéről van szó.

Hogy ezt a fontos kérdést megkönnyítsük és különösen azok részére, akik az adminisztrációs dolgokban, az eljárásokban, formákban kellő jártassággal nem bírnak a

„Nagyvárad” szerkesztősége a mai nappal választójogi tanácsadót nyit.

Huszonöt fellejelentés érkezett eddig a Dorotheum ellen

A „Dorotheum” árverésrendező irodának bukása nagy meglepetést keltett az egész városban. Hétfőn már huszonöt fellejelentés érkezett a Dorotheum ellen, amelyeknek külön érdekessége, hogy a cég összes tagjai ellen bűnvádi fellejelentést tettek. Nemcsak Molnár Árpád ellen szól a fellejelentés, hanem Schwartz Lajos, Fodor Jenő, dr Jurca Valér és dr Jurca Valérné ellen is. Schwartz Lajost a rendőrség vasárnap őrizetbe is vette.

Szombaton délután a vizsgálóbíróság lepecsételte a Dorotheum helyiségeket, az elrendelt bűnügyi zárlat alapján. A megremült emberek egyre-másra adják be a fellejelentéseket és követelik értékeik visszaadását.

A károsultak szerencséje a szerencsétlenségben az, hogy idejekorán történt meg az első fellejelentés és így a bűnügyi zárlat is. Lepecsételték a helyiségeket és az értékek magyar része meg van.

A kár sem haladja meg a félmillió lejt,

mint ez az első pillanathon látszott, hanem sokkal kevesebb. A biztos kárt mindaddig nem lehet megállapítani, míg a leltározás meg nem történik.

A rendőrség maga Ghisiu inspektor vezeti a vizsgálatot és mindent elkövet, hogy a közönséget a károsodástól megóvja. Schwartz Lajos tagadja a bűnösséget és azt adja elő, hogy őt is nagy összeggel megkárosította Molnár Árpád.

Molnár Árpád élettrajza nem a legsimább. Előbb hirdetési ügynökséget nyitott a - utcán, azután pedig lapterjesztő vállalatot létesített. A lapterjesztő vállalat már bajok voltak. Molnár kitűnő beszélőképesége és barátainak anyagi garanciája kihúzták a bajból.

A premontrei-rend gimnáziumi épületének első emeletén, a III. B. osztálynak a táján a következő felírás van:

DOROTHEUM

árverésrendező iroda.

Naponta 9 órától nyitva.

A kilincsen alól fehér szalag húzódik. Jobbról-balról hivatalos pecséttel. Távolabb

A „Nagyvárad” szerkesztőségében felállított tanácsiroda minden nap délután 6 órától este fél nyolc óráig rendelkezésre áll a közönségnek. A szerkesztőségnek ezzel megbízott tagja minden jelentkezőnek megadja a kívánt és szükséges útbaigazításokat, tanácsokat, sőt egyes indokolt esetben a tanácsiroda megszerzi a magyarság legfőbb jogát: a választói jogot.

Valóban elérkezett az utolsó pillanat és meg vagyunk győződve, hogy senki sem fogja nemtörődomségével annak a lelkiismeretbeli felelősségnek súlyos terhét viselni, hogy a magyarság ne vehessen számárnyához mérten részt a választásokon. Tájékoztatásul megjegyezzük, hogy a szükséges adatok a következők: Név, lakhely, születési hely, év, hó, nap, nemzetiség, foglalkozás, vallás, nagyvárad állampolgársági szám, vagy más községbeli állampolgársági bizonyítvány. A nem várad állampolgárok igazolniuk kell, hogy legalább egy év óta laknak Nagyváradon.

Mindenki forduljon tehát bizalommal a „Nagyvárad” jogszerező tanácsirodájához, amely díjtalanul, magyar közönsége és a magyarság érdekében adja meg felvilágosításait, útbaigazítását.

egy másik termén hasonló pecsét és egy nevéj: Zárkondok dr Erdős Zsigmond. Belül, mint a szomszédok mondják, meg sok árverésre beadott tárgy: képek, szobrok, vitrinek, ruhák.

Hogyan történt a katasztrófa egy olyan vállalatnál, amelynek alapítói között két milliós igazgató van. Mikor tavaly a Dorotheum megalakult, alkalmas kereseti módnak látszott az alapítók részére s viszont a közönség úgy hitte, hogy míg egyrészt nem kell a nyilvánosság elé lépni, másrészt sokkal többet kap holmijaiért, értékpapiraiért, mint bárhol máshol. Eleinte ment is az üzlet, de gazdaságilag és kereskedelmileg nem volt alátámasztva, mert nem tudott vásárolni tőke hiányában, a kedvező alkalmat nem tudta kihasználni s így a várt jövedelem elmaradt. Innen magyarázható az utolsó napokban feltűnővé vált kapkodás, mikor Molnár mindent összevásárolt és nem fizetett, holott az árverésen tekintélyes összegek folytak be.

A legjobban érinti az összeomlás dr Jurca Györgyöt, aki feleségével együtt az alapításban részt vett. Az ő anyagi helyzete tette lehetővé a cégtársak manipulációit, mert mindenki tudta, hogy dr Jurca gazdag ember, háza, két szőlője s tekintélyes készpénz vagyona, amely összesen eléri a kétfélmillió lejt. Még nincsen tisztázva, mit adott el a Dorotheumba beszállított értékekből s mennyi a hiánya, de bármennyi is lenne, fedezetet nyer dr Jurca vagyonában, és hisszük is, hogy a károsultakat hiány nélkül kielégítik, mert dr Jurcát mindeddig mint kifogástalan kereskedőt ismerte a várad piac s ebben a most előállott helyzetben sem tagadja meg kötelességeit a károsultakkal szemben, akik benne bízza szolgáltatattik ki értékeiket a vállalatnak.

Ertesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy

leányom külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett

és a legújabb Angol és Francia divat szerint készített kosztümöket, utcai és estélyi toaletteket jutányos árban. — Szíves pártfogást kér:

Grünwald női divatszalon

Str. Basarab (Nyomda-utca) 2.

Mielőtt **BUTORT** vásárolna, **DANIBERG és WALDNER** butornagyáruházát tekintse meg Wallerstein Ferenc Utódai Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 19. sz. 1169

Kis riport a nagy hajról, amelyet eladnak vagy vitrinbe tesznek

Ahogy a korzón sétálunk, szembejött velünk egy fiatal leány. Jóismerős. Piros kalapját a kezében hordta; balkezén sovány kutyuska peckesen lépegett. A kisasszony irrisz levágta a haját. Etonosra. Alig maradt valami haj a fejcskéljén. Ugy nézett ki a frizurája, mint dr. Kovács fogorvosa, aki tudvalevően eredményesen kopaszodik. A barátom fölkiáltott:

— Nézd, a Manci is levágatta!

— Mult héten még nagy haja volt!

Fölsőhajtott:

— Vajon mi lesz azzal a sok hajjal, amit a nők mostanában levágnak?

Hát ez igazán aktuális kérdés volt. Sokan török a fejüket rajta. Jó volna kiriportozni. Mindjárt meg is kezdtük a fentemlített Mancinál. Megállított egy pillanatra a vézna dögöcskével, amely lenyírva úgy festett, mint egy tehetetelen oroszánimitátor. Hosszuszörű pimesi telepedett melléje barátokozási céllal. Irigykedve nézte a lekopaszított kutyus etonosra stuccolt bundáját. No de bennünket a kisasszony copfja érdekelte. Megkérdeztük, hogy mi lett vele.

— A hajammal? —

kérdezte nevetve

— A hajával. Mi lett a levágott copifal?

— Nem most vágtam le, még a télen. Most csak áttértem a levágott hajról az etonosra.

— És a differenciával mi történt?

— Kisöprötek. Ott maradt a borbélynál.

— Hát a télen? Mikor a hosszúról áttért a rövidre?

— Az a copiom megvan. Otthon örököm a vitrinben. Még szükség lehet rá.

A rövidlelékzettü interju után elmentünk a divatos fodrászüzletbe és megkérdeztük, hogy mi lesz a hajjal. Az üzletvezető-ségéd éppen egy kedves hölgyet kopaszított. Ez a hölgy is hazavitte a haját, újságpapírosba csomagolva. A szerencsés műtét után az üzletvezető szívesen felelt kérdésünkre.

— A levágott haj nagyrészt hazaviszik a hölgyek. Csak kevesen adják el.

— Ki veszi meg a haját?

— Mi is kérem, de természetesen nagyon szerény áron. A mai agyonhennázott, sokszor átfestett, megörkölt hajak nem sokat érnek. A hölgyek meg olyan sokra becsülik a saját hajukat, mintha minden szál aranyból volna.

— S a megvásárolt hajjal mi történik?

— Feldolgozzuk. Csak a harmadát lehet felhasználni. Sok baj van vele, míg eladható lesz.

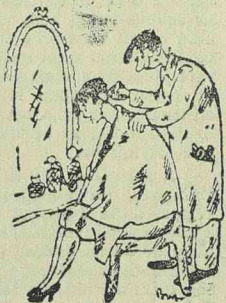
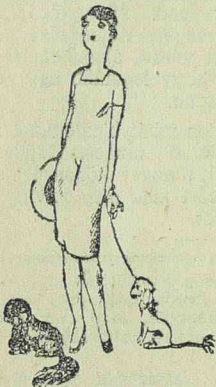
— De ki veszi meg? Hiszen, akinek van is levágja!

— Ma csak színháznak lehet haját eladni és jelmekzőlcsónéznek. De kérem, ejöhét még a konty divatja és akkor ismét keresett cikk lesz a haj.

— Még egy kérdés! Igaz, hogy egy szép hajért pár ezret is fizetnek?

— Dehogy kérem! Távolról sincsenek ilyen vételárak! Pár ezrek?! Még ha Csillag Anna jönne ide, hogy levágassa 184 centi aranyhaját, azért se adnának ennyi rengeteg pénzt...

Naiv ember ez a fodrász! Azt hiszi, hogy Csillag Anna még ezután vágatja le a haját. Nem tudja, hogy a 184 centis világrekorderő, mint képünkön is látható, már régen etonfrizurában mosolyog hódolóira.

Kisiklott egy tehervonat három kocsija biharpüspökiben Csak több órás késéssel indulhattak a vonalak

Vasárnap Biharpüspökiben könnyen végzetessé válható vasúti szerencsétlenség történt és csak a véletlenül mulott, hogy emberáldozatot nem követelt.

Délután 5 óra után futott be egy tehervonat a biharpüspöki pályaudvarra. A mozdonyvezető már lassított, amikor a hosszú kocsi sor vége felől erős roppanás hallatszott, utána pedig hatalmas zajjal a sinek közül kisesett egy teherkocsi, amely szinte darabokra tört.

A mozdony még néhány métert vontatta a hosszú kocsisort és a kidőlt vagon még másik két kocsit borított le a sinekről.

Mindenki azt hitte, hogy összeütközés történt és

a pályaudvaron óriási pánik keletkezett.

Hatalmas tömeg verődött össze a kiborult vagonok körül és azonnal megindult a mentés.

Az állomástőnők Nagyváradra telefonált segítségért és azonnal két segélyvonat indult ki Püspökibe, ahol egy kocsi szinte teljesen romhalmazzá tört, a másik két kocsi pedig lefordult a pályáról, amely így

erősen megrongálódott.

A Nagyváradról kiérkezett munkások azonnal a romok elkarlításához és a pálya helyreállításához láttak.

Ez a munka azonban több órát vett igénybe és ezalatt ezen a vonalon a forgalom teljesen megakadt. A Szatmár felé induló vonatok több órás késéssel tudtak tovább indulni.

Autóbanditák három gyermeket elraboltak Arad mellett

A fantázia gyermekrablásai most megelevenedtek a valóságban. Tegnap az Arad melletti Ujard községben a «Buc» jelzésű autó fényes nappal elrabolt egy síró gyermeket, aki csak igen viszontagságos körülmények között menekült a robogó autóból, ahol már rajta kívül még egy gyermekleány feküdt ájultan. Ugyanaz nap eltűnt egy Marosparton játszódó másik kisleány is. A szomszédos járásbírósg távirata szerint pedig e hó elején egy átrobogó titokzatos autó két serdülő kisleányt rabolt el. A két titokzatos autó tehát ebben a hónapban öt gyermeket rabolt el és talán soha nyomuk sem akad, ha egy 12 éves fiucskának — egy ujaradi fűszerkereskedő gyermekének — hallatlan bátorsággal nem sikerül észrevétlenül kiugrani a robogó autóból és így megmenekülnie.

Patzér Józsefnek hívják a gyermeket, egy ujaradi nagykereskedőnek fia és jegyzőkönyvbe mondotta a rendőrség a következőket:

A banditák, amikor elhagyták Ujard községet, nekiestek az autóban és minden ok nélkül kegyetlenül összeverték. Megfenyegették azzal is, hogy megölik, ha az uton sírni, vagy segítséget kérni merészel. Mellette, az autó ülésén egy 12 éves kisleány feküdt ájultan. A kisleány — a fiu leírása szerint — sovány, sápadt arcú, fehér ruhás és fehér cipős uri kinézésű gyermek, a haja bubisan rövidre vágott, szőke és fehér-sárga kötött sapka volt rajta. A kisleány az egész uton nem volt öntudatlan.

Patzér József a verés következtében néhány percre elvesztette öntudatát, azonban Németség község határán túl már magához tért és egy örízetlen pillanatban halálátmegveto bátorsággal, észrevétlenül kiugrott a robogó autóból. Talpraesett és beszaladt a kukoricásba. Délután négy óra volt. Az elrabolt gyermek csak akkor mert előjönni a sűrű kukoricásból, mikor már a fekete autó eltűnt a láthatárról. Talán egy negyedóra hosszat várakozott az országút szélén és zsebkendőjével vérző testét törölgette, midőn szembe jött vele egy aradi szállító-cég autója, amely a síró gyermeket felvette és hazavitte Ujardra.

Tanuló zongora 15000 leiert kapható Bulev. Regele Ferdinand 14. sz. STERNBERGNEL.

A népszövetségi Hangya új igazgatója

A népszövetségi Hangya vasárnap tartotta közgyűlését Zboray Gyula elnöklésével. A gyűlés elfogadta a számadásokat megállapította a költségvetést s jegyzőkönyvbe iktatatta részétét dr. Stokker József volt elnök és Sürger Bertalan választmányi tag halála felett. Dr. Stokker József helyébe igazgatóul dr. Popity Jánost választották meg, Sürger Bertalan helyét ezuttal nem töltötték be.

A közgyűlés a Hangya első két igazgatójának, dr. Krüger Aladárnak és dr. Stokker Józsefnek, valamint Sürger Bertalannak arcképét elkészítette s a Hangya központi rodjában helyezte el. A közgyűlés a részvényes lehelyezésére vonatkozó jelentést elfogadta, a részvények ezután összevonva 100 leif értékben lesznek forgalomban. Ehhez képest az alapszabályok 6 és 12. szakaszát módosították.

A közgyűlés elhatározta, hogy a részvények után 16%-ot ad osztalékul s alkik vásárlásokkal támogatják a Hangyát, azok október első felétől kezdve 5%- visszatérítést kapnak a bevásárolt összeg után. Popity János igazgató az igazgatóság részére bizalmat javasolt és az ezt eredményt Kelemen Kálmán igazgatósági tagnak köszönetet mond, aki állandó munkájával a Hangyát megszilárdította és kifejlesztette. A közgyűlés az indítványhoz nagy lelkesedéssel hozzájárult. Felhívta még a tagokat, hogy tömörüljenek e szép intézmény köré, hogy még kedvezőbb eredményt érthessenek el.

Megalakult Zenészsövetség nagyváradai fiókja

Marcus István színeszeti felügyelő vasárnap délelőtti összehívta a Nagyváradon működő színházi és kinézőnézeket. Mintegy 25-en jelentek meg az értekezleten, amelyen Marcus felügyelő közölte a megjelentekkel, hogy a romániai Zenészsövetség tagjainak segélyt, ösztöndíjat, betegség esetén támogatást ad. Felhívta, tehát a megjelenteket, hogy lépjenek a szövetségbe. A megjelentek elhatározták, hogy a szövetség első fiókját nagyváradon alakítsák meg s kimondták, hogy ez legyen a központja az erdélyi fiókoknak, valamint a bánáti fiókoknak is s ezek a fiókok önállóan működ-hessenek.

A megalakulás megtörtént s a színházi zenészek, mint a kinézőművészek 3-3 tagot jelenttek be a választmányba. Marcus külön megköszönte V. Pollermann Arankának, hogy a szervező gyűlésen megjelent, azt a kívánságát fejezte ki, hogy az önálló művészek is csatlakozzanak a szövetséghez, mert semmiéle szervezetnek nem tagjai. A nagyváradai fiók jegyzője Grósz Jenő, akinél jelentkezni lehet.

PERZSASZÖNYEGEK részletfizetésre is kaphatók STERNBERG-nél Bul. Reg. Ferdinand 14

DAYAL & TAUBER LTD.
LONDON
Romániai vezérképviselő és ierakát:
ORADEA-MARE
DEUTSCH POSTOÁRHU

Nógrády József

angol és francia uriszabó üzlete Bulev. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 10.

ujonnan berendezve megnyílt!

A legújabb angol szövetekben állandóan nagy raktár.

1803

Ir számkivetetten az árva fiu...

A karbolszagos csapatkórházi ágyon tüdőlövés t bekövetkezett tuberculosissal vitta utolsó küz-
mét egy fiatal férfi.

Az utcákon a hazatérő katonák életet hoznak
sűrű családi tűzhelyekre, tavaszi zsendülés lo-
g a szemeken és a vándor pók hiába szövi a
fűfödőt a természet fölé, senkisé látja meg az
újulás idejének hirdetőjét, az édes apák vissza-
táak a hitvesi mosolyt s a gyermekkacagást...

A hatvan ágy mellett kis fiucska típus, ő még
n látta az apját csak feküdvé, azt hiszi minden
a fekszik, hogy a kis fiacskája ott játszadozzon
ágya körül. Az őszi verőfény arannyal hinti be
gyermek anyagi fejét s a mártírium koronáját át
a sápadt, kisírt szemű asszony homlokára, aki
llre tört fejét nézi a kezében nyugvó erőfőn
fikézen s a megtört szemeken az utolsó percek
zeledését...

A háboru nagyon hosszú volt, az özvegyiség
resztjét már nem bírta a megroskadt asszonyt
és mire jött a hideg ősz, lehulló leveleivel, a
fiu ott játszadozott az édes anyja sirján...

De olyan az isten, hogy amit elvesz az egyik
zével, visszaadja a másikkal s nincs pillanatja
napnak, amelyben ne válna valóra a Hegyibeszéd.

Az árva kicsi fiu kezét, ahogy kiesett az anyai
zból, megfogta egy meleg szívű nő a saját ágyá-
z vezette s nem maradt el érte a szerető kéz si-
ogatósa.

Egy magas intelligenciájú idősebb hölgy vette
agához az árva csak azért, mert ismerte az any-
t, s a gyermektelen nő, a szívében föllobogó
nyai érzéseknek, végtelen gyermekszereletnek min-
en melegeivel ápoltta, nevelte, dédelgette a kicsi
vát. A társalkodónó nappali munkája után ha
tt az este, a gyermek tanítása, gondozása volt a
unkája a meleg szívű nőnek.

De fehéredik a haj, telik az idő, eltelik még
t ily nemes emberpéldányok fölött is, akiket pe-
g példaképpen kellene tartson örök erőben a min-
enható. A gyermek is felnőtt, az sincs már a sze-
ny asszonynak sem, hogy miből nevelje. A fel-
rdült gyermeket nevelőintézetbe kell adni, ahol
mbert, jó becsületes iparost neveljenek belőle.

A társadalomhoz fordulunk tehát: fehéremü-
el, ruházattal, akinek felesége van, segítse ki a
tsiut. Cimeket kérünk kiadónihatalunkba juttatni.

*Párisi
női divat újdonságaim
megtekintése céljából
kérem szíves látogatását
Szilágyi
Ferdinand király-út*

Szülők figyelmébe!

Felhívjuk szíves figyelmü-
ket, hogy a közelgő iskolai
szezónra mindenféle is-
kolaszert, rajzeszközök,
tűzetek a legjobb minő-
ségben a legolcsóbb árban

VICTORIA könyv- és papírkereskedésnél

Str. Avram Iancu 8. sz. — Sas bejáratl szemben
szerzethetők be.

A Szigligeti Társaság küzdelmei

Három esztendő óta, most vasárnap délelőtt
tartotta első tisztújító közgyűlését a nagyvárad
Szigligeti Társaság. A legnemesebb tradíció,
Nagyvárad szépséges multja, társadalmi élete és
irodalmának egykoron országos jelentősége adta
meg ékes és komoly veretét ennek a társaság-
nak, melynek vezetésében a régi Nagyvárad új-
jateremtőinek históriai neveit találjuk. Sok esz-
me, életrevaló idea indult ki a társaság szellemi
gyűrűjéből, amely termékenyítő és kultur-gyü-
möléseit érlelő hatással volt minden jóra, szépre
és nemesre. A most elmúlt három esztendő a
Szigligeti Társaság nehéz és küzdelemes évei
voltak.

Nemcsak továbbfejlesztzeni, de meg is kel-
lett tartani a társaság vezetésének régi tra-
dícióját és tovább vezetni az eszmét, az irodalmi
szellemet, többször jelentkező akadályok és kor-
látozások között. Az a komoly és mélyen átgon-
dolt jelentés, amit Perédy György, az egyesü-
lést főtájkára olvasott föl, — s amit csak az új-
ság terjedelme miatt parancsoló okokból nem
adhatunk le egész szövegében — nemcsak mint
irodalmi munka könyvelhető el — de históriai
kulturkép a Szigligeti Társaság utóbbi három
esztendőjének viharzó küzdelmeiről. Nagyvárad
magyarországnak becsületét akaratait, kulturszom-
ját és egyetemes művelődésének utait vetíti
elénk és sokszor szorongó érzéssel vesszük ki
belőle annak a tudomását, hogy nem a társaság
lelkes és munkálkodó vezetőségén mulott, hogy
a Szigligeti Társaság az elmúlt három esztendő
folyamán teljes egészében nem tudta megadni,
nem tudhatta beváltani azt a magasabb szép
programot, amit maga elé tűzött. De enyhülnek
lazulnak és lassan-lassan elűket vesztik azok az
akadályok és nehézségek, melyek eddig a társa-
ság egyetemes kulturmunkáját szorították és
hátráltatták és hisszük, sőt meg vagyunk győ-
ződve, hogy ezek után már a maga szabad pom-
pájában fog kivirágzni a Szigligeti Társaság jó-
vő korszaka: a széprét, jóért és mindazért, ami
csak közkincese az emberi haladásnak.

A közgyűlést déli fél 12 órakor nyitotta meg
dr Karácsos nyi János püspök elnök, a tiszt-
újító közgyűlést a Kereskedelmi és Iparkamara
nagyertermében, amelyet a szépszámban megie-
lent tagok teljesen megöltötték.

Az elnök megnyitó után Perédy György fő-
titkár tartotta meg beszámolóját az elmúlt há-
rom esztendő eseményeiről.

A főtájkári jelentés íveket tesz ki. Közöl-
jük az érdekesebb részeket.

— Ez a főtájkári jelentés — kezdi Perédy
— sok tekintetben különbözik a multak hasonló
jelentéseitől, mert a beszámolóban nem a nyugod-
almas élet termékeiről, hanem nehéz eszten-
dők küzdelmeiről kell számolnia. A háboru, a
kommún és az impériumváltozás anyagiakban és
tagokban súlyos veszteségeket jelentett és ami-
kor 1922 február hó 5-én dr Karácsos nyi János
püspök, a tudományos világ kiválóságának veze-
tése alatt a társaság megfogtakozott, taglé-
tszámmal újalakult, a régi gárdának úyszólván
a romjaival kezdte meg működését.

Az első három év

Az első választmányi ülés 1922 február hó
26-án komolyan számot vet azzal a kérdéssel,
hogy az elébe nyílt új idők mezején a régi kere-
tek között maradjon-e, de elfogadva az új főtá-
kár előterjesztését, úgy döntött, hogy csak akkor
tud megfelelni hivatásának, ha rendes nyilvános
felolvasó üléseit, a tagok munkájának bemutatá-
sa mellett egyúttal mindig valamelyik magyar
író emlékének is szenteli. Arra a magyar ifjusá-
ra gondolva hozta meg ezt a határozatot a vá-
lasztmány, amely előtt az iskola nem nyílt most
már elegendő ismeret nemzetünk irodalmából
és félo, hogy a magyar íróknak nemcsak műveik,
hanem neveik ismeretlenül válik az idők folya-
mán. Az úgyszeret adta lendülettel már a kö-
vetkező hónapban, 1922 március 26-án a szin-
házban Csokonai Vitéz Mihálynak szentelt ma-
tiné keretében kezdte meg a társaság nyilvános
működését. A kritika szerint az a közönség je-
lent meg a matinéban, melyet egy évized óta
nem láttak a színházban. A háboru szenvedései
s a hangozó operettek visszatartották őket a szin-
padi munkák megtekintésétől, de azonnal meg-

jelentek, amint abszolút komoly és értékes iro-
dalmi és művészeti esemény szőlította őket. A
páholyokat és földszintet az akkor divatos ma-
gyar ruhás hölgyek töltötték meg és a matiné
megülő hangulatot és sikert talán legjobban jel-
lemzi egy uriaszony következő elismerő mon-
data: „templomban éreztem magam.”

Egy hónap mulva, május 7-én tartott fel-
olvasó ülést ugyancsak a színházban Arany Já-
nos zsenijének szentelte a társaság. A műsoron
most a társaság elismerten kitűnő tagjai szere-
peltek, azonban egyik újsz, félreismerhetetlenül
politikai forrásból indított válgatáiban monda-
tokban lesújtó kritikát közölt. A Nagyvárad
Estilap június 21-iki számában védelmére két a
társaságnak és a kritikát feltűnési vágyból hát-
batámadásnak minősítette, legnagyobb elisme-
réssel nyilatkozva a matinérol és a társaságról,
amely szerinte zafalanul és feltűnési nélkül, de
megfeszített energiával és szép pozitív ered-
ménnyel dolgozik a változó súlycs viszonyok
között.

E főtájkári jelentésben fel sem kellett volna
ert az epizódyszerű esate: emlitenem, ha a le-
sújtó kritikának nem lett volna súlyos követ-
kezményei. A társaság neküldött haladásának
utjába dobott gerenda, ha nem is teljesen, de
annyiban elérte célját, hogy a társaság tagjai kö-
zött a szereplést megdöntölte tette. A támadás
miatt főtájkári állásomról lemondottam és csak a
június 20-án tartott választmányi ülés egyhangú
bizalom szavazata és további működésre való
fölvívása után maradtam meg helyemen. Az ak-
kori kritika árnyeka ma is megérzik tagjainkon,
mert még ma is vannak, akikben nem ült el a
félelem, hogy a magyar sajtó esetleg igazságtal-
an kritikával illeti törekvéseiket.

Ez első nehézséget követte egy másik:
Parlagi Lajos akkori színigazgató, aki egyébként
a legnagyobb elismerést érdemel meg a társa-
sággal szemben tanusított megértő és jóindulatu
magatartásáért, a következő hónapban azzal a
kijelentéssel tagadta meg színházának átadását
matinének számára, hogy: a Szigligeti Társaság
délelőtti az ő délutáni előadásainak pénzára
érzi meg. Mi is éreztük, hogy a magyar színház
igazgatójának nehézségeket nem állíthatunk és
ezért szépen indított munkásságunkat, nyilvános
matinéinkat kénytelenek voltunk egyelőre fel-
függeszteni.

A kultur-akció

1922 november havában nagy kulturakciót
indítottunk. Vállalni akartuk a harcot azzal a
közönnnyel szemben, amely akkor már Erdély s
szerte minden szellemi kezdeményezés iránt
megnyilvánult. Negyedik éve termelt már a ma-
gyar irodalom saját földjén anélkül, hogy egy-
két keresz életü laptól eltekintve, megtalálta
volna megszólalási formáját: az olcsó könyvet.

Elfogadta tehát a választmány azt a javas-
latomat, hogy a társadalmat közönyéből felráz-
va, közadakozásból teremtsen meg azt az alapot,
amiből a ritka és drága, sőt ugyszólván egyálta-
lán nem kapható Toldi trilógiát ifjuságunk ré-
szére olcsó kiadásban kinyomassuk egy-két ki-
tűnő írótagunk munkájával együtt.

Szép szándékunk azonban — legyen elég
ennyi ebben a jelentésben — egy-két szegény-
lelkű üzletemberen megbukott. Akik megértet-
tek: pénzük nem volt, akiknek mondjuk, lett
volna megteremteni a szép akciót: teljesen ért-
hetetlenül sértő nemtörődomséggel fordultak el
tőlünk.

Az idő ökolcsapására bízva a megértést,
félbehagyott tervünk megvalósítására irányuló
nehányzszor arcpirító gyűjtő munkásságunkat.

Tisztségemmel járó nehéz kötelességemnek
tartom beszámolni erről a kudarcról és éppen
olyan lesújtó érzéssel számolok be egyik leg-
szébb ünnepélyünknek, a Petőfi-ünnepélynek
elmaradásáról.

Az elmaradt Petőfi-ünnep.

1922 december 6-án este a színházba ter-
veztek Petőfi Sándornak születésnapját megün-
nepelni olyan műsorrall, amelyhez hasonló akkor
nem volt az ünnepölő Erdély és Bánát területén.
A Petőfi Társaság Ferenczy Zoltánt és Csaszár
Elemért jelezte kiküldöttként, a megnyitó be-

**Zboray és
Dr Andriksa**

Nagyvárad legrégibb szűcs és
szörme nagyáruházában Bul. Reg.
Ferdinand (Rákóczi-ut) 8 szám alatt

**Szörmeáruk nagyválasztékban
Hosszu sil bunda 11,000 leitől.**

szédre Ambrus Zoltán vállalkozott. Az ünnepség nem tiltotta ugyan el a hatóság, a cenzura azonban P. Gulácsy Irénnek erre az alkalomra írt Petőfiről szóló Napszálla című darabját más számokkal együtt az utolsó percben törölte a programból úgy, hogy a műsornak több mint a fele ilyenformán elesett. A főcenzor a Brassói Lapok 1923 február 1-iki számában úgy nyilatkozott, hogy P. Gulácsy Irén darabja, szerinte, irreverenda szellemű volt és az utóbbi időkben történt határc incidensek szükségessé tették számára, hogy jobban belenézzen abba, amit a magyar írók írnak.

Szépen megtervezett, kidolgozott Petőfi-ünnepünket, amelyet a cenzor törőlése után már azért sem tarthattunk meg, mert pesti vendégeinknek, bár beutazási engedélyt kézben volt, egy véletlenül akkor érkezett miniszteri rendelet szerint itteni szereplésükhöz miniszteri engedély kellett volna és annak megszerzéséhez gőré semmi kilátásunk nem volt. Önképzőköri műsorral nem ünnepelhettük a világ legnagyobb lírikusát, tehát hallgattunk.

A külföldiekre vonatkozó miniszteri rendelkezés az 1923 február 1-re tervezett és előkészített Ady-ünnepünket is lefejezte, mert a Holnaposoknak, Babics Mihálynak, Dutka Akosnak, Emőd Tamásnak, Juhász Gyulának idejével tette lehetetlenné.

Elmondja ezután Perédy főtitkár, hogy külföldi kritikái hangok miatt lemondott a főtitkárságról, de később az elnök és a választmány felkérésére újból át kellett ezt a tisztséget vennie. Majd beszél a társaság irodalmi matinéiről és kijelenti, hogy Erdély területén egyetlen irodalmi társaság sem rendezett magasabb színvonalon álló ünnepélyt, nem mutatott nagyobb értéket fel, mint a Szigligeti Társaság.

A társaság új vezetői

Részletesen beszámol ezután a jelentés a társaság tagjainak Karácsonyi Jánosnak, P. Gulácsy Irénnek, Tabéry Géának, Marót Sándornak, Hilf Lászlónak, Korda Bélának, Nagy Mártonnak irodalmi munkásságáról.

Egy nehéz idők viszontagságaitól szétzilált egyesület újjáépítésének első három esztendőjét átéltük: — fejezi be a jelentés — most már, ha az elcsüggedt magyar lelkek magukhoz tértek annyira, hogy belátják, hogy a magunk erejéből kell előteremtünk jövőnk életfeltételeit, ha mindazok, akik előtt kedves a magyar szó és gondolat élete, tömörülni fognak társaságunk kebelében: virágozó jövőnk elé nézhetünk. Éppen ezért a Szigligeti Társaság elvárja minden magyar ember további támogatását a magyar kultúra további fenntartása érdekében.

A tisztikar lemondása után id. Nagy Márton vette át a korelnöki széket, akinek javaslatára a közgyűlés közfelkiáltással ismét dr. Karácsonyi Jánost választotta elnökvé. Dr. Karácsonyi János vette át ismét az elnöki széket és előterjesztésére a tisztikarba és bizottságokba a következőket választották meg:

Elnök: Dr. Karácsonyi János. Elnökhelyettes: Dr. Adorján Armin. Társelemből: P. Gulácsy Irén, Kocsán János, dr. Tabéry Géza. Főtitkár: Perédy György. Titkárok: Dr. Champier István, Marót Sándor, Radó Pál. Pénztáros: Vidossics Gyula. Ellenőrök: Szemes Ferenc, Horthy Dezső. Ügyészek: Böszörményi Géza, dr. Czeglédy Miklós. Könyvtárosok: Dr. Báthory Ferenc, Erdős Iván.

I. Választmányi tagok: Dr. Adorján Emil, dr. Kecskeméti Lipót, dr. Németh Gyula, Sulyok István, Hegedűs Nándor, dr. Oláh Béla, Katona Irén, Hilf László, Tóth Elek, dr. Váradi Ödön, Mihály Elvira, dr. Dénes Sándor, Marton Manó, Károly Irén, Radó Pál, Kovács Kandid, id. Nagy Márton, Fehér Dezső, dr. Böszörményi Andor.

II. Társadalomtudományi szakosztály. Elnök: Kocsán János. Elnökhelyettes: Dr. Czeglédy Miklós. Tagok: Dr. Thury Kálmán, dr. Grösz Menyhért, dr. Megyeri Ferenc, dr. Barza Ferenc, dr. Zoltán Jenő, Materny Imre, Csernák Béla, Szabó Károly, dr. Fried János, dr. Móricz Ernő, Bíró Márk, dr. Sarkadi Lajos, dr. Papp János, dr. Silbermann Jenő, Kövér Gusztáv.

III. Irodalmi szakosztály. Elnök: Tabéry Géza. Elnökhelyettes: P. Gulácsy Irén. Tagok: Marton Manó, Mihály Elvira, Marót Sándor, Perédy György, Szépkuty Tamás, Bujk Béla, Huzella Ödön, Kormos Ferenc, Fényes Lőránd,

Fráter Loránd, Szilágyi Dózsa, Szücs Dezső, Bíró György, Kocsán János, dr. Dénes Sándor, Kondor László, Bárdos László, Radóné Kemper Magda, Benedek Ferenc, Ruth Klára, Szabó Mária (Ermihályfalva).

IV. Művészeti szakosztály. Elnök: Dr. Németh Gyula. Elnökhelyettes: Krüger Jenő dr. Tagok: Szamzenska Ernő, Parlágyi Lajos, Gróf László, Guttman Miklós, Mikos Ödön, Várady Aladár, Böszörményi Géza, dr. Pelle János, Kertész Sándor, Wertheimstein Viktor, Kőszeghy József, Krammer Ödön, Békeffy Mihály, Vornácska József, Bánáss László, Laszczik Ernő.

V. Pénzügyi szakosztály. Elnök: Horváth Árpád. Elnökhelyettes: Dr. Popper Akos. Tagok: Dr. Demetrevits Elek, Szemere Miklós, dr. Perczel Adolf, Révész Béla, Erdős Zsigmond gépgyárigazgató, Kardos Sándor, Sonnenfeld Gusztáv, Szőcs Sándor, Erdős Zsigmond szeszgyárigazgató.

VI. Könyvtárbizottság. Elnök: Dr. Adorján Armin. Elnökhelyettes: Bertram Brunnó. Tagok: Dr. Soós István, Bodnár János, Nosz Gusztáv, dr. Kohányi Rezső, dr. Szilas Izidor.

VII. Számvizsgálóbizottság. Elnök: Dr. Bóth Ferenc. Tagok: Pásztor Ede, Kerekes Manó.

A közgyűlés az elnök zárószavaival ért véget.

A betörők klubja

Írta: HENRY A. HERRING.

I. kötet.

Ez este Lord Roker nem tett kísérletet a kézirat elidegenítésére. Lehetségesnek tartotta, hogy a fárhadatlan Tullit, Charlotte Brontë-t a hajnali órákig is kinyújtja és mivel tapintatos ember volt, nem akarta őt háborgatni. Két éjszaka állt még rendelkezésére. A következő napot majdnem kizárólag a golf pályán töltötte. Ezúttal nem tűrte, hogy gondolatai reménytelen szerelme után baktassanak s egész figyelmét a játéknak szentelve, hirnevét, mint kitűnő játékos, újra helyreállította. Este nagy szerencséje volt a bríge játszmánál és fél kettőkor, mikor az egész intézet előreláthatóan aludt már, egy erős kötélen lekúszott ablakából, hogy Mr. Pilgrim lakosztályában látogatást tegyen. Mr. Tullit ablakának parkányán vetett horgonyt s a következő felőrában azzal foglalkozott, hogy az ablakot felnyissa.

Aztán beugrott a szobába és körülvilágított lámpásával.

Három ódon óra ketyegett ünnepélyesen három különböző sarokban. A tűz még villogott a kandallóban, az íróasztalon egy halom levél megcimezte és bélyeggel ellátva, készen feküdt a reggeli posta számára. Egy köteg levelezés aláírva és hitelesítve az asztal szélén merengett s a papírokhoz csordultig megtelt.

Lord Roker gyors pillantással nézett körül, aztán megvizsgálta az ajtót. Kivülről volt bezárva. Néhány széket és egyéb tárgyat állított elé, hogy riadó esetén a belépést kissé megnehezítse, aztán meggyújtotta a gázt, hogy Mr. Tullit jó hirnevét, amit hűség és szorgalmas munkacím, még jobban megerősítse. Ezekután az asztaliókhöz lépett, melyben a kéziratot tartották. Zárva volt. Egy csomó álkulcs segítségével végre sikerült a fiókot kinyitnia. Egy okmányt talált benne, mely ahelyett, hogy régi, rongyos és avult lett volna, egészen modern és tiszta vala, gépirással írva, első lapján a következő felirat: „Feljegyzések az elhalálozott Charlotte Brontë-ről. Haworth, Greadt Britain 1904.”

Lord Roker felháborodva huzta ki az iratcsomót azon reményben, hogy a Bunyan kéziratot alatta találja. Csalódott. A kézirat eltűnt. Visszatéve a feljegyzéseket, figyelmét más dolgokra fordította. Kinyitott minden fiókot, felkutatót minden sarkot, minden szekrényt, — hiába. A Bunyan-kéziratnak nyoma sem volt.

Elhatározta, hogy semmi esetre sem hagyja magát megverni, — végre is betörői hirneve irogott kockán, — Lord Roker újra és újra felvette a kutatás fonálát. Legalább háromszor kellett megdöbbenve abbahagynia, amint a nagypapák a fel és egész órákat nyögve és sóhajtozva elűtöttek. Fél négykor végre legyőzöttnek kellett magát elismernie. A kéziratot kétségtelenül egy másik szobába vitték. Roker mértéktelenül dühös volt, de végre is volt még 24 órája ideje ki-

tudni, hogy hol a kézirat. Fanyalagva h abba a keresést, kímászott az ablakon és í szott a szobájába.

Másnap reggel, röviddel reggeli után egész intézetben elterjedt a vészhir, hogy a Pilgrim Bunyan-kéziratát ellopták, a kézilyért 2000 fontot fizetett.

Egy, az ablaktáblába vágott lyuk mutatolvaj utját, de ettől eltekintve, minden nyom hiányzott. A rendőrséget értesítették várak a titkosrendőrök megjelenését.

Minden más kincs közül csak a Bunyanirat hiányzott, talán mert elég értékes és könnyen elrejtető volt. Mindenesetre a irodalmi izlését bizonyította, hogy annyi d ság között épen ez az avult papír kellett.

Lord Roker leirhatatlanul le volt s Már az is elviselhetetlen volt, hogy fela nem tudta megoldani, de arra a gondolatra, más valaki megelőzte őt, a nemes harag gatta.

Valaki, — bizonyára egy professzionista törő — vethetett rá szemet, aki nem játszott relmi és golf-játszmákat, hanem zsinóregyem ment rá szákmányára. És most Lord Roker kézzel jelenhet meg klubja előtt. Ő, a bere klubjának alapítója lesz az első, aki a k tehetségtelensége miatt kilépni kényszerül. k között szerencsétlenség! Még az a csinos k lyuk, melyet ő vágott véres verejtékké a lakba, még ez is a konkurens tolvaj javát gálja.

Fél hétkor szobájába vonult, hogy at zék. Az esték hüvösek voltak és tüzet gy tót a kandallóban. Karosszéket a Kamin tolvaj cigarettre gyújtott és szomoruan bá m lángokba, mialatt gondolatai messzi elkalor tak.

Hirtelen felugrott és a meglepetés felk sával emelt fel egy darab félig elszenesedet pirt a kandalló elől. A gyűrött, félig hamuá papíron, merev, archaikus angolsággal ez á „Óh alvilág, te — — —

— Bámulsátok! — kiáltotta. A papíro melyet kezében tartott, a hiányzó kézirat töredéke volt.

(Folyt. köv.)

Éliás Barka

angol és francia

női divat szabóság

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 6. 1-ső emeleten

Kéztyű tisztítást és javítást, nemű bőrűk tisztítását szakszerűen teljesít KEPESE ELEK orvosi kötszerész Sas-passe

Uri szabó

!!

üzletünket Str. Sagta (Kapucinus)-u. 16. sz. megyitottunk. Készítünk angol és francia uri-divat ruhákat a leho legszolidabb árban EINHORN és SCHLOMOVITS

Schöberl-ágyak

készen és megrendelésre kaphatók 3500 Leir **ART KARPITOSNAI** Strada Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. Rosenzweig-pala Minden e szakmába vágó munkák legszolidab árban és felelősség mellett készülnek.

Weisz Pál és Fischmann Éva

angol és francia nődivat szalon

Str. Rimanóczy-utca 12

Ha jó és olcsó cipőt akar gyermekeinek, azt csak a „Fecske“ cipőárhában ZSIGMOND és ADLER-cégnél kaphatja. Str. Iorga (Zöldfa)-u. 8

Bettauer gyilkosa a törvényszék előtt

Bécsből jelentik: Tegnap kezdték meg Rothstock Hugó fogtechnikus bűnpörének főügyelőségét, aki márciusban Bettauer Hugó íróát meggyilkolta. Rothstock elfogatásakor azt hangoztatta, hogy kizáróan erkölcsi indokból, büntetés nélkül ölte meg Bettauert, mert erkölcsben irányú folyóiratai, könyvei a szennyirodát képviselik.

Az orvosi vizsgálat szerint Rothstock denancia priecoxban szenved, tehát elmebeteg, azonban még felelősségre vonható. A tárgyaláson Rothstock részletesen elmondta a gyilkosság történetét s azt mondta, nem orgyilkosságot követett el, hanem felakart rázni a német nemzetet, mert Bettauer mindent kigunyolt, ami nem volt. 1924 októberéig tagja volt a nemzeti szocialista munkáspártnak, de kilépett, nehogy elmondják, hogy a gyilkosságra pártpolitikai célok vezették. A tárgyaláson négy tanút hallgattak ki. Az ítéletet holnapra várják.

UJDONSÁGOK

Báró Hatvány

okt. 17-én a Vigadóban tartja előadását.

* A királyi pár Temesvárról. Temesvárról jelentik: A királyi pár vasárnap délután fél tíz órakor Temesvárra érkezett. A vályaudvaron a hatóságok képviselői teljes számban megjelentek az uralkodópár fogadtatására. A bevonulási útvonalon őriási pótmeleg üdvözölte a felséges vendégeket, akik megérkezésük után Machelába mentek, görög keleti katedrális felavatására. Csosza György aradi püspök ünnepi misét celebrált, majd a királyi pár a zootechnikai kiállításra hajtatott. Itt Constantinescu földművelésügyi miniszter fogadta őket. Megtekintették a kiállítást, majd Ferdinánd király személyesen osztotta ki a díjakat. A kiállításról a felséges szállásukra mentek. Délután 2 órakor a kaszinóban kétszáz személyes bankett volt. Délután 4 órakor a királyi pár a Banatul sporttelepen végigézte kétezer tornász diszfelvonulását, amelyet különböző mutatványok követtek, majd Kinizsi és Tac mérköztek. Este 7 órakor a prefektúrán vacsora volt, majd fél kilenckor az uralkodópár elutazott.

* Mosoiu tábornok a nagyvárad mérnököngresszuson. Ma kezdődik Nagyváradon a mérnökök országos közgyűlése. Reggel fél 10 órakor fogadják Mosoiu minisztert a vasutnál. 1 órakor kezdődik a közgyűlés a városházán, délelőtt bankett a Kereskedelmi Csarnokban. Délután megtekintik a vendégek a várost és a közüzemeket. Hetedikén folytatják a közgyűlést, amely három napig fog tartani.

* Két új pápai prelátus. Vasárnap a székesegyházban dr. Bjelek Imre apostoli kormányzó közölte a római katolikus hívekkel, hogy a pápa Zelfinka János kanonoknak s dr. Lestyán Endre prépost-plébánosnak a pápai prelátusi méltóságot ajándékozta. Zelfinka János kanonok két évvel ezelőtt lett nagyvárad kanonok, addig a hittudományok és a lelkeskedés terén ért el szép eredményeket, dr. Lestyán Endrét pedig a minap ünnepelte a város katolikus közönsége huszonöt éves működésének alkalmából, amelynek méltó befejezése ez a pápai kitüntetés.

* Elismerés dr. Gerő Sándor főorvosnak. A nagyváradai tüdővész ellen védekező egyesület vezetősége a szanatórium ismert ügyéből kifolyólag az alábbi elismerő levelet intézte dr. Gerő Sándorhoz, a tüdőszanatórium lemondott igazgatójához: Nagys. dr. Gerő Sándor orvos urnak, Helyben. A Nagyváradai Tüdővész Ellen Védekező Egyesület igazgatósága folyó évi szeptember hó 30-án megtartott ülésében el-

•LEGUJABB•

Sikerre vezetnek a fuziós kísérletek

Bukarestből jelentik: A Lupta és Adeverul című lapok közlése szerint a koalizált pártok közti tárgyalások eredményre vezettek és minden remény meg van arra, hogy a nehézségek is elsimulnak. Maniu Gyula tegnap Bukarestbe érkezett és tárgyalásokat kezdett a paraszt-párt vezetőivel.

Bukarestből jelentik: Az Adeverul jelentése szerint a trónbeszéd a parlament leg-

határozta, miszerint orvos urnak lemondását elfogadja, de egyidejűleg 26 évi működéséért, különösen az egyesület megalakítása, létesítése, a szanatórium felépítése körüli hasznos munkálkodásáért és azon nagy buzgalmaért, amellyel az egyesületet s különösen a szanatóriumot a válságos időkben teljes erejével fenntartani igyekezett és annak fejlődéséhez és fenntartásához farradhatatlan szorgalommal közreműködött, — hála-lás köszönetét fejezi ki. Amidőn ezt az igazgató-ság határozata értelmében közöljük, vagyunk orvos urnak teljes tisztelettel: Karácsonyi János, elnök, dr. Thury Kálmán alelnök.

* A református teológia ünnepe. Kolozsvárról jelentik: A református teológia tegnap ünnepelte meg fennállásának harminc éves jubileumát. Az ünnepséget délelőtt 11 órakor Nagy Károly püspök imával nyitotta meg, majd Tavasszi Sándor mondott ünnepi beszédet. Délben Ugron István elnökletével diszkozygylés volt, amelyen Imre Sándor dr. beszélt. Majd a különböző egyházak szónokai mondtak üdvözlő beszédet. Délben bankett, majd este hat órakor műsoros ünnepély fejezte be a szép ünnepséget.

* Hodos Dezső meghalt. Hodos Dezső a tamásdai br. Liptay-uradalmak volt jószágigazgatója, később az Agro Comerciala vezérigazgatója néhány nap előtt Budapestre utazott, ahol tifuszból megbetegedett, de az 51 éves férfi nem bírta ki a kórt s pár nappal betegség után meghalt. Budapesten temették el. Biharmegye és Nagyvárad társadalmi és gazdasági életében igen előkelő szerepet játszott Hodos Dezső, akitnek halálhíre az egész megyében őszinte részvétet keltett.

* Lengyel Zoltán fogja védeni Rákosi Mátyást. Budapestről jelentik: Rákosi Mátyás ügyének védelmére Lengyel Zoltánt kérte fel, aki a megbízást el is vállalta.

* Leszállítják a gabona kiviteli vámját. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanácsot kedd délutánra hívták össze. Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter a Rador tudósítójának kijelentette, hogy a tanács ülésén folyó ügyeket fognak tárgyalni, azonkívül szó lesz a tengeri, árpa és zab kiviteli illetékeinek kisebbsmérvű leszállításáról is. A buza kiviteli illetékének leszállítása ezen az ülésen még nem kerül szóba.

* Mindenki választó, aki 21 éves elmúlt és állampolgár. Az állampolgársági névjegyzék elkészült s a munkálatokat végző hivatal a kiírásokat átadta annak a felülvizsgálóbizottságnak, amely a végző ellenőrzést megejti. Ugy dr. Vostinár János polgármester, mint a munkálatokat teljesítő hivatal főnöke dr. Borbély Dezső kijelentette, hogy mindenki választó, aki 21-ik élet-évet betöltötte és román állampolgár. Természetesen nem tartalmazza a névjegyzék azoknak a neveit, akiket e törvény ismert szakaszai az állampolgársági jogból különböző címeken kizárnak.

* Első díjat nyert egy váradai kutya. Kutya-kiállítás volt szombaton Aradon, melyet megtekintett a trónörökös is. Az első díjat, az aranyérmét Szilávik István biharvármegyei tisztviselő Lady nevű rövidszőrű vizslája nyerte meg.

közelebbi feladatainak a választási reformot, a költségvetés, a kultuszreform és a magánoktatásról szóló reformot, valamint a szesz-törvényt jelöli meg.

A Rador távirati irodát felhatalmazták, a vasárnapi lapokban közölni a híradókat, amely szerint a szesz-törvényt és a magánoktatásról szóló törvényt nem ebben az ülés-szakban tárgyalnák.

* Ügyvédek! Peres eljárás gyorsítása és a bírói hatáskör egységesítéséről szóló törvény és magyarázatok dr. Olosz és dr. Margocsyól, kaphatók minden jobb könyvkereskedésben. Megrendelhető: Sándor hírlapiroda Arad.

* A Katolikus Legényegylet szüreti mulatsága. A nagyváradai róm. kath. legényegylet szombat este kitűnően sikerült szüreti mulatságot rendezett a Kath. Körben. Az egylet tagjai a Bort adták elő nagy sikerrel, amelyben osztozott a rendező Losonczy Gábor is. Azután tizenhatsz magyar ruhás ifjú és leány a kőrmagyart táncolta el. Négyezer újrázt meg a gyönyörű táncot, melyet Antalffy Margit táncárnő tanított be. Reggelig tartó tánc fejezte be a szép mulatságot.

* Radics Béla udvari primás a Palaceban. Kivételes esemény színhelye lesz ma és holnap este a Palace-kávéház. Radics Béla, a hírlághírű cigány, a magyar és a bécsi udvar évtizedek óta kereszttul ünnepelt muzsikusa Nagyváradra érkezett és két estén át a Palace-kávéházban fog gyönyörködtetni ragyogó művészetével. Radics Bélát rokoni körteleken kívül, régi meleg szálak fűzik Váradhoz és tisztelőinek száza élénken készülnek ünnepeltetésére.

* Az „Astoria-kávéház” szerdán este megnvillik.

* Meghalt Bölskei János. Egy kedves jóvialis öreg ur gazdag, munkás élet végére tett tragikus pontot egy szerencsétlen véletlen. Bölskei János, a 62 éves életerős ember a napokban érkezett haza Aradról. Amikor a vonatnál leszállott, egy koffer a lábára esett és megsebezte. Nem sokat tőrdött a kis sebbel, amelyből azonban súlyos vérmérgezés keletkezett és ez hamar legyőzte az erős embert. Halálát kiterjedt rokonság, köztük a Silbermann-család gyászolja. Tegnap nagy részvét mellett temették el.

* Damaszkuszban véresre verték francia tisztet. Damaszkuszról jelentik: Mohamed születése napján a benszülöttek tömege véresre vert több francia tisztet, katonákat, majd le-tépdesték az összes francia lobogókat és a sárba taposták. A franciák több sörtezt adtak le a feldühödött tömegre. A sebesültek száma nagy.

* Eljegyzés. Katz Sárkát eljegyezte Hercz Menyhért. (Minden külön értesítés helyett).

Garamvölgyi Lessinszky Ilma és Borszák Mihály sodronyáru-gyáros jegye-sek. (Minden külön értesítés helyett).

* Az új ügyvédi tarifa alkalmazása. Az új ügyvédi tarifa, amelyet februárban állapított meg az igazságügyminiszter, tegnap vált kötelezővé, mert csak a szombati Monitorul Oficialban jelent meg. Nagyváradon a táblán a Kepes-Haasz-Chetian tanácsban egy 70.000 leies perben merült fel a taxa alkalmazása. Chetian táblabíró megjegyezte, hogy ha az ügyvéd nem beszél, akkor 400, ha beszél 1000 lei a díja. A szóbanforgó esetben mindent összeadva 18.000 leit állapított meg a tanács az ügyvédnek. Ez lesz tehát, mint egy ügyvéd megjegyezte, a polgári társadalom lekaszálása, míg eddig lehetetlen alacsony munkadíjak az ügyvédek egzisztenciáját fenyegették.

* A pesti kommunisták vádirata. Budapestről jelentik: Rákosi és negyvenegy társa ellen az állam és a társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büntett címén folytatják az eljárást.

Ben Akkiba hazudott!!

* A „Heiman-Szinkör“ heti műsora. Szombaton, vasárnap és hétfőn este fél 9 órai kezdettel a megnyitó előadás műsorát játsszák a „Heiman-Szinkörben“, melynek minden egyes száma méltó lesz ahhoz az ünnepléshez, amely e három nap alatt le fog folyni az ujonnan átalakított színházban. Mind a három este Medgyaszay, Pintér, Virág, a Filharmonikusok, Tabéry Géza és Guttman Miklós fogják a legkötelesebbet nyújtani. Ezekre az előadásokra már szerdán délelőtt 10 órától kezdve árusítják a pénztár a jegyeket. Kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken már az idei szezon egyik legnagyobb sláger-filmjét a „Romola“-t pergetik le, míg szombat, vasárnap és hétfőn a magyar népszínműirodalom egyik legszebb alkotását a „Gyimesi vadvirág“-ot fogjuk látni filmen megörökítve. A „Romola“ a Metro-Goldwyn filmgyár alkotása, rendezője Henry King. E film történelmi valódiságát dr. Guido Blagi, a florenzei egyetemi könyvtár igazgatója megjelenése után korhűnek igazolta. E film összes látványosságait Florenz-ben vették fel. A főszerepeket Lilian Gisch és Dorothy Gisch játsszák. A „Romola“ 11 felvonásból áll és Georges Eliot novellája után készült. A „Gyimesi vadvirág“ népszínmű csodás felvételeivel és egyszerű szereplőivel mindenütt tömegeket vonzott a filmszínházba, ahol ez Erdélyben játszó film színre került. A főszerepeit e népszínműnek Kiss Ferenc, Gömöri Vilma, Ujvári Lajos, Kovács Lili és Medgyaszay Jenő játsszák. Vasárnap délelőtt egy nagyszabású gyermekmatiné rendezte az igazgatóság az ifjúságnak és a gyermekeknek, míg vasárnap délután az Iparos-műkedvelők játsszák el nagyszerű betanulásban az „Aranykakas“ című énekes bohózatot. A mozgófénykép előadások helyarai igen olcsók lesznek, ugyanúgy a gyermekmatinéra is olcsó helyarákkal árusítják a jegyeket, míg az Iparos-műkedvelő előadás jegyei mérsékelt helyáruak lesznek.

Őn nem tudja, hogy ki volt Ben Akkiba?

* Befejeződnek az érettségi pótvizsgák. Az érettségi pótvizsgák most már befejezéshez közelednek. Az utolsó vizsgánap eredménye igen rossz volt. A 13 vizsgára jelentkezett diák közül mindössze kettő felelt meg. Hasonló eredményről érkeznek hírek az ország többi részéből is. Kolozsváron már befejeződtek a vizsgák és 153 jelentkező közül mindössze 23 ment át.

* Halálózás. Régi nagyváradi tekintélyes polgár S. in. a László, 74 éves korában elhunyt. Temetése tegnap ment végbe a Körös-utca 49. számú gyász háztól nagy részvét mellett.

Ben Akkiba volt az, aki azt mondta, hogy: „Nincsen semmi új a nap alatt“

* Iparművészeti tanfolyam nyílik október 15-től a ref. polg. iskola (Nagy Sándor-u. 14.) i. em. 11. sz. helyiségében. Beiratkozhatni október 10-15-ig d. e. 10-1 óráig. Vidéken lakók a ref. internátusban nyerhetnek.

* Fűszerkereskedelmi alkalmazottak értekezlete. Folyó hó 6-án, azaz ma kedden este 8 órakor a fűszerkereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők az új Munkás Otthonban (Str. Vilson 1. szám.) értekezletet tartanak, melyen a tárgy fontosságára való tekintettel, feltétlen megjelenést kér az alkalmazottak vezetőségét.

Ben Akkiba hazudott, merít lényis van még olyan dolog, ami még nem volt a nap alatt.

* Francia, angol, amerikai, német előkelő hölgyek Prima Ambra kölnizet használnak. Csak az Angyal drogériában kapható. 2

* Szabók és szabónők figyelmébe! Megérkezett a legújabb Chic Parisien. Kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

* A tanulóifjúság figyelmébe. Vegye meg a dr. Cheresiesiu Román—Magyar szótárt, mely szótár a legjobb és egyetlen segítőeszköze a magyar tanulóifjúságnak a román nyelv nyelvtani elsajátításához. Ára kötvé 295 lei. Iskolák részére kibocsátott szelvény ellenében kedvezményes árra kötvé 220 lei. Kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

Ami még nem volt a nap alatt az a „Rejtelmek országa“

Narkózisban, egy örült orvos operáló kése alatt

Csita, szibériai város klinikáján — mint Moszkvából jelentik — a maga nemében páratlanul álló és rémregénybe illő eset játszódott le. Az operátor-íróorvoshoz, Razomin tanárhoz, egy munkást hoztak be, akin súlyos vakbéloperációt kellett végrehajtani.

Az asszisztenseknek kellett, hogy a tanár ennek dacára két napig elhalasztotta az operációt. Végre is lefeleltették a beteget a műtőasztalra, elaltatták és a tanár hozzakezdett az operációhoz. Alig, hogy az első metszést megtette, megállott, asszisztenseire nézett és gnyolódni kezdett:

— Minden munka hiábavaló! — jelentette ki cinikusan a tanár.

Az asszisztensek összenéztek. E pillanatban Razomin nevető görcsöt kapott, felkapta a kést és felkiáltott:

Egy késvágással véget lehet vetni minden szenvedésnek!

és a műtőasztalhoz lépett. Az egyik asszisztens az orvos és a beteg közé vetette magát, hogy megvédje a narkózisban alvó beteget. Vad harc fejlődött ki közöttük. A nővérek rémült sikoltással menekültek ki a teremből. Az egyik segédkező orvos a rémültől idegessé vált, kapott.

Az asszisztenseknek végre is sikerült levenni a megőrült Razomin kezéből a kést és a berohanó szolgák segítségével ártalmatlanná tették. Nyilvánvaló volt, hogy a tanár megőrült.

Amíg az ajtó közelében a vad harc lefolyt, az egyik orvos tanár egy asszisztenssel szerencsésen végrehajtotta az operációt a betegen, aki csak felépülése után tudja meg, hogy halálos veszedelemben forgott.

• TÖZSDE •

Zürich, október 5. (Nyitás.) Berlin 12345, Páris 2395, Newyork 51860, Prága 1535, London 2510, Bukarest 245, Budapest 7250, Bécs 7315.

Bukarest, október 5. (Zárlat.) Devizák: Páris 975, London 1015, Newyork 207, Róma 845, Zürich 40, Wien 29,5, Prága 618. Valuták: Font 1010, fr. frank 990, svájci 40, lira 850, dinár 360, dollár 207, osztrák 29, magyar 28, szokol 605.

Zürich, október 5. (Zárlat.) Berlin 12340, Amszterdam 20840, Newyork 518 háromnyolcad, London 2510,5, Páris 2390, Milánó 2080, Prága

1536, Budapest 7260, Belgrád 91850, Bukarest 245, Varsó 87, Bécs 7315.

Budapest, október 5. A budapesti értékpapírtőzsde záratai: Angol Magyar 35, Kereskedelmi bank 920, Első budapesti 137, Központi 2840, Ganz D. 2210, Guttman 395, Allamv. 375, Magyar Hitel 318, Pesti Hazai 2025, Becs. 1020, Urikányi 1005, Ganz Vil 1179, Ofa 1 Tröszt 239, Osztrák Hitel 121, Borsodmisk. 190, Borsodi szén 39, Fegyver 600, Cukor 1 Nasici 1720.

A „Rejtelmek országa“ főszerepét Beregi Oszkár és Ránky Vilma alakítják.

• SPORT •

Nagyvárad—Szatmár 1:0 (0:0)

A két város között Szatmáron játszották vasárnap a második városközi mérkőzést.

Nagyváradot a következő játékosok képviselték:

Székely	Bertók
Körösi, Berkessy II., Kovács	
Plesch, Zeiga, Keller, Rónai, Csorba	

A nagyváradiai főlényé már az első félidőben éreztető és a játék átvonul a szatmáriak felpályájára. Tíz perccel a játék kezdése után eleredt és végig úgy zuhogott, hogy a második félidőt néhány perccel hamarabb lejutja az aradi bíró. Nagyvárad szilárdan állja a helyét. Különösen a halfor jó, de az ázótt pályán nagyobb kombinációkra képtelenek és csak a második félidő 23-ik percében tudott Rónay éles saroklövessel gólt szerezni. Néhány perc múlva Körösi faultja miatt bíró tizenegyet ítélt, de Pomacsek nem tudott ebből sem gólt rúgni.

Törökves komb.—CFR. komb 3:2 (1:1)

A két kombinált csapat barátságos mérkőzésen a vasutasok nagyon szép formát mutattak és a vezető gólt is a CFR szerezte. Törökves csak 11-es és egy szabadrúgás után egyenlített és csak az utolsó percben sikerült a győző gólt megszerezni.

Kerekpár selejtező

Vasárnap délután a Törökves kerekpár selejtező versenyt tartott.

Spanyolország 1:0 arányban verte a magyar válogatottakat

Budapestről jelentik, hogy ott tegnap már között először a spanyol válogatott Magyarországon legjobbjával.

A magyarok az első félidőben domináltak a játéktérrel, de a második félidő 7-ik percében a Fogl faultja miatt megítélt szabadrúgás Pena gólab értékesíti.

Ujabb gólt egyik csapat sem tudott elérni. A mérkőzést Bran (Bécs) vezette.

Erdélyi eredmények:

Arad: ATE—Glória 0:0. Amte—AAC 0:0

Lupény: Jiul—Olympia 5:4.

Temesvár: Tmte—Banatul 3:1 (1:1)

Kinizsi—TAC 6:1 (2:1).

Kolozsvár: CFR—Akademia SC 4:3 (2:1)

Unió—Kmté 3:0 (1:0). Haggibor—RMS 2:0 (1:0). Husos KKSE 1:1 (0:0).

A spanyol-magyar mérkőzés szennazott Budapestről jelentik: A spanyol-magyar mérkőzésről, amelyet százezer ember nézett végig, jelentik a következő szenzációs részleteket. A második félidő elején Fogl II. túlerélyesen szerezte és ez a bíró 20 méterről szabadrúgást ítélt. Carnelló, a briliáns technikájú spanyol csatár bombaszerű lövést ad, de Zsák elrögzíti. Leírhatatlan élejtérsen zseki ki a levegőbe, de ez szerre csak megfagy az ajkukon az öröm, mert a labda Zsák kezéből a hálóba perüül. Ekkor a pillanatban éles sikoltás hallatszik. Zsák édesanyja eszméletlenül esett össze, menyén pedig hangosan zokogott. A váratlan gól után teljesen leszorított a spanyolokat, sok veszedelmes lövés repült a kapura, de Zamora, a csodakapus minden lövést biztosan fog. A közönség elfelejtkezve a vereségtől, tapsorkánnal juhmazza Zamora bravurait.

* Higiénikus orvosi haskötő, kényelmes
számlálók, sérv- és operációknál. Ren-
deltők Kovács Sándorné specialistánál,
gesztelép.

Reisinger Arnold mechanikai üzem
Str. Alexandru 48

* Legszebb és legfinomabb kivitelben női és
fiú borkabátok megrendelhetők. „Chic” bór-
szalonul Bul. Reg. Rerd. 20. Ezelőtt Calea
Victoria 1.

ehernemű és ágynemű vásznak, batiztok dus
álaszékben Hajnal és Rózsa cégnél I. Vulcan 1

Darvas harisnyái legjobbak

* Szülők figyelmébe! Iskolai egyenru-
kat a legjobb kivitelben jutányos áron két
Nagy P. István uridivat-szabó, Bul. Reg.
rdinánd 20.

elyemfényű tuszer, grenadin, függöny és ágye-
tőre 150-200 cm. HAJNAL és RÓZSA cégnél

NYILTÉR

Mély tisztelettel tudatjuk a nagyér-
mű közönséggel, hogy „Astoria”
vívóházunkat szerdán este megnyitjuk.
vívó párlógasúkat kérjük tisztelettel

Kissler és Lovasy

◆ SZÍNHÁZ ◆

HETI MŰSOR:

Szerda: Megnyitó előadás. Bizánc, dráma, a
mai személyzet bemutatkozása. Folyó szám 1.
Csütörtök: Bizánc dráma, A) bérlet. Folyó
szám 2.

Péntek: Bizánc, dráma, B) bérlet. Folyó
szám 3.

Sombath délután: Lmádó, vígjáték, olcsó
nyárrakkal. Folyó szám 4.

Sombath este: Éva, operett, Kovács Kató,
Bellák Aranka, Tompa Béla, Páger Antal és
Tompos József bemutatkozása. Folyó szám 5.

Vasárnap délután: Nótáskapitány, operett,
érsékelt helyárrakkal. Folyó szám 6.

Vasárnap este: Bejádér, operett, P. Gaizler
ola és Ocskay Mihály bemutatkozása. Folyó
szám 7.

Hétfő: Éva, operett, A) bérlet. Folyó szám 8.
A hét összes előadására a jegyeket már
usítja a színházi pénztár.

— Uj rendszer a jegykezelésnél. Az igazga-
ság közli az igen tisztelt közönséggel, hogy az
adásokat sorszámmal látja el s ezek a sor-
számok rá lesznek nyomva az illető előadásra ki-
töltött jegyekre is. Felreírások elkerülése cél-
ból a pénztáraknál mindig ki lesz függesztve,
gy melyik előadás, hányadik sorszámmal viseli
arra az előadásra csak azon sorszámu jegyek
vényesek.

— Megnyitó előadás. Holnapután, szerdán
te újból kigyúlnak a városi színház lámpái és
színpadon megkezdődik egy új szezon, amely
ejétől végig a színház fennállásának 25 éves
bileuma jegyében fog lefolyni. Erre az ünnepi
ezorra az igazgatóság Erdély legerősebb tár-
latát szervezte meg, mert úgy a próza, vala-
int az operett-szemlé a legkiválóbb művés-
ek és művészek együttese. A szezonnyitó elő-
adás szerdán este lesz, bizonyosságot fog már szol-
tatni arról, hogy a drámai társulat a legfok-
tobb igényeket is kielégíti, mert az újonnan
erődtetett tagok a magyar színészet igazi és
tökéletes reprezentánsai. Szerdán a Bizánc kerül
inre, Herczeg Ferencnek világhírű drámája,
olynek minden egyes szerepe valószínű próba-
tel a szereplők tudásának és művészi felk-
ültetésének kifejezésére. A Bizánc főszerepeit
sika Mici, H. Körösi Juci, Petróczy Aliz, Benes
ona, Tóth Elek, Darvas Ernő, Lengyel Vilmos
szák, tehát a társulat új tagjainak igen jelen-
keny része mutatkozott be. A Bizánc csütörtök-
on este A) bérletben, pénteken este pedig B)
rletben kerül színre.

— Kovács Kató, Bellák Aranka, Tompa Bé-
la, Páger Antal és Tompos József bemutatkozá-
sa. Lehar Ferenc örökéletű operettjében, az
Évában mutatkozik be szombaton este a Szeged-
ről visszatért kitűnő primadonna, Kovács Kató,
a rendkívül ügyes és temperamentumos Bellák
Aranka szubrettprimadonna, Tompa Béla, Nagy-
várad régi kedvenc művésze, Páger Antal, a
szencziós táncoskomikus és Tompos József, a
ki szintén több értékes sikert aratott a nagyvá-
radi színpadon. A közönség az Éva előadásán
már meggyőződést szerezhet arról, hogy az ope-
rettegyüttes szinte páratlan egész Erdélyben,
mert az új tagok kivétel nélkül kiforrott, köz-
vetlen színészek, akik a legelső intrádára meg
fogják hódítani a közönséget.

Heti műsor a Hegyan-színházban:

Szombat este: Megnyitó előadás, Medgya-
szay Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filhar-
moniai társaság és Guttman Miklós fellépével.
(Sorozat 1. szám.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Gyermekelő-
adás. Gyermekbáré, táncok, gyermekmesék és
Zigóttó kacagató és mulatságos gyermekfilm.
Olcsó helyárrakkal.

Vasárnap délután 4 órakor: Aranykakas
énekes bohózat, a nagyvárad-i ipartestület mű-
kedvelő előadásának vendégjátéka. (Sorozat
2. szám.) Mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Megnyitó előadás, Medgya-
szay Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filhar-
moniai társaság és Guttman Miklós fellépével.
(Sorozat 3. szám.) Kezdeté fél 9 órakor.

Hétfő este: Megnyitó előadás, Medgyaszay
Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filharmoniai
társaság és Guttman Miklós fellépével. (Soro-
zat 4. szám.) Kezdeté fél 9 órakor.

Kedd: A „Metro-Goldwyn” amerikai film-
gyár szenzációs monumentális „Roma” film-
remeke, főszerepben a világhírű Lilian Gisch és
Dorothy Gisch. 11 felvonásban. Egy részben.
Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Szerda: Ugyanez.

Csütörtök: Ugyanez.

Péntek: Ugyanez.

Szombat: A Gyimesi vadvirág. A
népszínműirodalom legragyogóbb ékessége 5 fel-
vonásban. Főszerepekben: Kiss Ferenc, Gömöri
Vilma, Újvári Lajos, Kovács Lili és Mednya-
szay Jenővel. Előadások kezdete szombat és va-
sárnap este 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap: Ugyanez.

Hétfő: Ugyanez.

Minden előadáshoz a zenét a színház első-
rangú zenekara fogja szolgáltatni.

~ MOZI ~

— Conrad Veidt, Emil Jannings és Eli-
sabeth Bergner a főszereplői a „Nju” című
hatalmas társadalmi drámának. A kritika a
legszebbet, a legmaradandóbb értékűt ára-
dozza a filmről s akkor, amikor e film fő-
szerepeit Conrad Veidt, Emil Jannings és
Elisabeth Bergner játsszák, meg tudjuk ér-
teni e filmnek mindenütt elért sikerét. A
film ma, kedden megy utóljára. — Jón: Mac
Murray parádés szerepe: „A pávakirálynő”.

— Ivan Mosjoukine, a leghatalmasabb
filmszínész játsza a főszerepet az „Amit a
szív parancsol” című 7 felvonásos filmben,
melyben kivülie még Nathalie Lisse és Ko-
line játszanak. Ebben a filmben Mosjoukine
mint detektív, mint koldus, mint püspök,
mint szerelmes mutatkozik be és minden
szerepkörben tökéletet nyújt. A filmnek
csodás háttérrel szolgálnak Páris legszebb
tereit és utcáit. Az előadások a Dorian-film-
színházban 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. —
Jón: „A rejtelmek országa”, a főszerepben
Beregi Oszkár és Bánky Vilma, a legna-
gyobb élő magyar színésztehetség.

Saját őrlési
elsőrendű **LISZTEK**
legolcsóbb napi árban ismét kaphatók
Nagybani vételnél árkedvezmény.
Moszi János-nál
Str. Eroutul Necunscut (Iemető-utca) 10. sz.

Meghívó

A Falk Ámin és társa mechanikai
kegyvár. rt. közgyűlését 1925. évi október
hó 15 ik napján, d. e. 11 órakor tartja
meg saját helyiségeiben, amelyre a t. rész-
vényesek ezennel meghívataknak.

A közgyűlés tárgya:

1. Az igazgatóság évi jelentése, az
1924—25. évi mérleg előterjesztése.

2. A felügyelő-bizottság jelentése.

3. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági
tagok megválasztása.

Azok a részvényesek, akik a közgyű-
lésen részt akarnak venni, kötelesek az
alapszabályok 12. §-ában megjelölt helyen
és módon részvényeiket letenni.

A mérleg-részvénytársaságunk iroda-
helyiségeiben megtekinthető és az alap-
szabályoknak megfelelően a Monitorul
Oficialba közöltetett.

Igazgatóság.

Megvételre kerestetik

öt-hat vagon elsőrendű

alma és körte

ládákba csomagolva, minden alma és körte
külön papírosba legyen csomagolva.

Csakis szép és kivitelre alkalmas gyümölcsre
reilektálunk.

Ajánlkozók **Lony Lebovitz**-céhez
forduljanak
Oradea-Mare, Strada Baros-utca 9. sz. alatt.

Eladó: Háromszobás parkettes magánház szép
udvarral, kerttel 500.000, közvetlen a vá-
tos mellett 3 szobás egy hold szőlővel 270.000. Ujváros-
ban 4 szobás, fürdőszobás magánház gazdasági udvar-
ral 450.000, központban két 5 szobás magánház.

KIADO: 90 és 60 holdas földbirtok, kétszobás
parkettás lakás, Reg. Ferdinand-uton irodáknak, raktár-
nak alkalmas helyiségek.

Csapó Str. Sztaroverzky 7. szám

Szépségápolás

Külföldi utamról hazatérve, magammal hoztam a
kozmetikán újabb létező összes modern felsze-
relést, mely által módjában van a hölgyközön-
ségnek szépségüibáit legrészletesebben módze-
remmel eltüntetni. Párisi „Miracle” művek egyed-
árusítását Románia területére megkaptam, mely-
lyel a kellemetlen hajszálak arc, kar és lábról
néhány perc alatt eltűnik, amely csak hónapok
multán ujul ki anélkül, hogy a szálatokat erősen-
te vagy sűrűsítetné. Össze nem téveszthető tehát
depilatóriummal. — Különleges szépítő szerek.
Rádiumos szénsavas arc-pakolás.

D. STERNBERG HELEN

kozmetikai műterme, Oradea-Mare, Piața Regina
Maria (Bémer-tér) 3. szám, I. emelet.

ANDRÁSSY

Oradea-Mare, Str. Vlahuta (Szent János utca) No. 6.

Szücs

és szörme üzletében

a legújabb divatu szörmek, boák, bundák,
sport-kabátok, méret után a

legolcsóbban készülnek

Apróhirdetés egy szöve 4 Lei, vasárnap hetével 8 Lei. legkisebb hirdetés 10 szöveg 40 Lei.

Levelőzés

„Egyetértés”, „Bizalom” jellegű levél van kiadóban. 3712

Nca. Sajnos én is itt vagyok. Pesten voltam háromig egy kis színházért. Sajnálom magukat, de kár Remélem a berliniekkel kárpótolván van. E-vel félig már számoltam. Igen jól néz ki, szép, neki nem mondani, innen elolvashatja. Üdv. 3703

A Piató Reg. Maria (Bémer téren) KERTÉSZ Reclamaruházában szép divatokat, ruhakészítést szöveget, bélést, frizkát mind a legolcsóbbak.

OKTATÁS

Zongorát kezdőknek taníthat, ugyanott gyakorolni is lehet. — Cim a kiadóban. 3691

LAKÁS

Központban egy szoba, előszobás lakás orvosi rendelőnek vagy irodának feltűnően alkalmas, átadó. — Cim a kiadóban. 3664

Egyszoba, konyhás lakás lelépéssel átadó. Április 20. szám. 3701

ELLÁTÁS

Intelligens izr. család elfogad egy középiskolás fiút méréseket áron, hogy szintén iskolás kis fiának társasága legyen. Cim a kiadóban. 3634H

Alkalmazás

Kefekötőt, illetve ecsetmunkást állandó munkára keres Tontsch és Haydl első erdélyi ecsetgyár Medias (Medgyes). 3713H

Jóbizonyítványú főző mindenféle azonnali belépésre felvétetik dr. Marta ügyvédnél Parcul Traian (Széchenyi-tér) 1. sz. a. 3717H

Keresünk azonnali belépésre egy román nyelvben perfect fiatal irodai tisztviselőt, esetleg tisztviselőt. Gröss mérleggyár Calea Victoriei 74. 3710

Megbízható magyar—német urinó anyahelyettesnek vagy intézet vezetésre ajánlunk. „Bizalmi állás” jellegű kiadványtalba.

Jegyzői teendőkhöz perfect fiatal ember kitűnő bizonyítványokkal keres alkalmazást azonnala. Megkeresések „Szorgalom” jellegű Hegedűs Hirlapjába kértnek. 3709H

Gyges szobaleányt keresek azonnala vagy 15-re. Cim a kiadóban. 3700

Kifutó fiú, tisztességes, megbízható felvétetik. — Cim a kiadóban.

Munkásleányok felvétetnek. Pelikán Mill borítékgyár Str. Pictoral Grigorescu (Mészáros-utca).

Adás-Vétel

1 díofa ebéd, 1 fehér szoba, 1 Biedermayer szalon, szobrok, képek, 1 pipatórium, 1 író asztal, 1 méteres antik képkeret, 1 előszoba őrnyő tartó, 13ágú villany csillár, 2 sárga réz virágágy, 1 tentatartó rézből, 1 égetett aranyos mozdó készlet eladó. Piató Veneția 15 a. 3711

Üzleti helyiség központban, a legforgalmasabb helyen berendezéssel vagy anélkül lelépéssel azonnala kiadó. Cim a kiadóban. 3673

Szépirodalmi könyveket használtat, franciát és németet megvételre keres a Hegedűs Hirlapjába. 3637H

Forgalmas helyen fényképezési műterem berendezéssel együtt eladó. Cim Rudolf Mossenál. 3702M

Házak eladók. Házeladás megbízásokat vállalkozunk. — Köcsönöket megszerzünk. Magánpenzeket jutalékkal kihelyezünk. Adás-vételi R. t. Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 405

A Dreher-Haggenmacher

Nagyváradi Sörgyár r-t. legújabb világos sör specialitása

„Őszi Sör”
mindenütt kapható.

PAPINI: Krisztus története 360 Lei.

Zománcok, Festékek, Lakkok csak elsőrangú minőségben

LUTZ TESTKÉNYEK
TIMISDARA

Egyedüli gyártói a Lutz Ede és Tsa lakk- és festékek gyárák eredeti gyártmányainak

Gebr. Stingl, Wirth, Hoffmann, angol mechanikus

ZONGORÁK

leszállított árban részlete is kaphatók Sternbergnél
Bul. Reg. Ferdinand, Rákóczi-ut 14, Telefon 414

MEINL pörkölt-kavé naponta friss érkezik
a WURST-céghez
Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

A szifilisz kezelése a szájon át.

Betegek akik nem tudják elviselni a neosalvarsan-injekciót, kérjenek orvosaitól

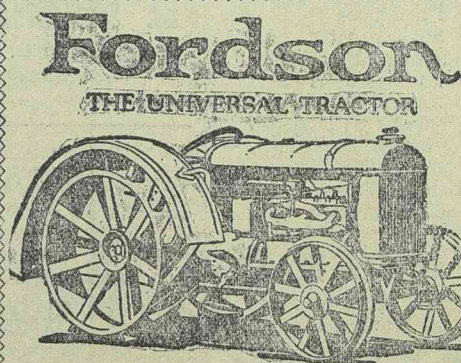
Szereparolt

Kipróbálják dr. Clement Simon (Sanit Lazare kórház Páris), dr. Anghelovici (Colentina kórház), dr. col. Ilescu (Katonai kórház). — Az új szer a szifilisz és a paludismus kezelésére és gyökere meggyógyítására könnyebben vehető be a szájon át, mint bármely más gyógyszer.

Kapható az összes gyógyszárakban és drogueriákban. — Főlerakat:

Farmania N. Stierescu
Bucuresti.

Felvilágosító füzetet szívesen küld:
Bulevardul Elizabeta 34. — Telefon 21-45.

FORDSON-TRAKTOROKAT

eredeti amerikai kettős, három, vagy négyes ekevel párosított rakétákról azonnala szállítunk. Kedvező fizetési feltételeket nyújtunk.

ECONOMIA

Kereskedelmi és Ipari P. I.
ORADEA-MARE
Piața Mihai Viteazul (Nagy piac-tér) 1. szám
TELEFON: 8-56.

Eladó házát, kiadó csere lakását, butorozott szobát 24 óra alatt diszkrétan eladom. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 3622

Piaci és vásári árusok egy nagy közhasználatú reklám-cikk eladásával nagy és biztos jövedelmet biztosíthat magának, előnyben kik lármával adják el áruikat. Bővebbet: Hillinger testvérek, bőrzület. 3703H

Komplett uriszobát venni. Cimet kérem leadni a Hegedűs Hirlapjában. 3657

Házát, lakást, üzletet, szőlőt, butorozott szobát 24 óra alatt vehet. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 3623

Magánház
4 szoba, konyha mellékhelyiségek, pince, nagy kert elfoglalható 250 ezer leért
eladó.
Fabricelor (Gyár-utca 16-a.)

Jókarban lévő ebédli nyeg eladó. Str. Co (Szalárdi-ut) 18.

Könyvték

Szorgalmas özvegy hoz ajánlunk, fehér-javítást vállal csekély jászal. Cim a kiadó talban.

Román-Magyar Magyar-Román
Ghetie szótár eladó

a Hegedűs Hirlapjában

Gyönyörű pálmák és eladók Ugyanott szorgos csatlakozott: 12 katasztrális szőlő, melyből 4/5, lajzólóval beültetett, hold szántóföld és gyümölcsös 1200 fajgyümölcs, 1 holdas park, pen Villa, 2 parkettás üvegezett veranda, kocsiszín, cseledszoba, drb jószágra istálló, csúsz, borház, cserépdett disznóló stb., 4 virágház, szőlő és szeti összes felszerelés. — Egy 7 holdas 3 szobás modern lakóistálló, 2 pince stb. — tok: 100 kat. hold 2 éves vegyes fajú erdő hold beltelek, melyből hold szőlő, 8 hold mőcsös, a többi 1-a sz. 5 szoba és mellékhelyiségek gyönyörű urilakk pince, 2 tengeri görbe drb jószágra istálló, 3 ládra cseledlakás, komoly stb. — Ezeken kisebb birtokok. — 80.000 Leitől 10 m helyben és vidéken. sok lakrészek köze ARDEAL, Főposta m. Telefon: 203.

Remélen
tudja már, hogy Pannoniában
Vízumozta
DEUTSCH
a futár
Utteleket elinté

Vesztünk butorozó szövegeket
teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim szat, zongorát, csillár, porcellánokat, regisér stb. — Meghívásra hív megünk.

Frenkelés
butor, szöveg és regisér kereskedők, Strada Central Mosoiu, (volt National Mihály-utca) 10. szám.

Butorok
gyári áron kaphatók legitimabáltól, a legolcsóbb
Steiner butorgyáros
Avr. Iancu (Kossuth), volt Faragó bőrzület